БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 196 (19.572). • 1986 йил 26 август, сешанба • Баҳоси 3 тийин.

КОМСОМОЛ ШИЖОАТИ — ЖАДАЛЛАШТИРИШГА

Партиямиз XXVII съездининг совет жамиятини иқтисодий, илмий-техникавий ва социал жиҳатдан ривожлантиришни жадаллаштириш бўйича ишлаб чиққан йўли бутун мамлакатда бўлганидек, республикамиз меҳнаткашларининг амалий ҳаракатларида рўёбга чиқарилаётир. Чунончи, одамларнинг ишга муносабатида ўзгаришлар рўй бермоқда, ишлаб чиқаришнинг иқтисодий кўрсаткичлари яхшиланмоқда, кўпгина соҳаларда масъулият, уюшқоқлик ва батартиблик сезиларли равишда ошмоқда. Бунда Ўзбекистон Ленин комсомоли сафларига бирлашган уч миллиондан ортиқ йигит-қизнинг ҳам салмоқли ҳиссаси мавжуд.

Олмалиқ кон-металлургия комбинати мис эритиш заводининг катта конверторчиси Александр Кочетков, Наманган аврли шойи газламалар комбинати ипак ўровчиси Робия Бурхонова, Янгибозор районидаги «Партия XXI съезди» колхози сут соғувчиси Замира Бекжонова, Ленин йўли районидаги Охунбобоев номли совхоз пахтачилик бригадаси бошлиғи, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Абдуғаффор Эшматов, Гулистон районидаги «Гулистон» колхозидан механизатор Гулнора Саидбоева каби минглаб ёшлар унумли, фидокорона меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар. Яқинда юз кишидан иборат «КПСС XXVII съезди» комсомол зарбдор отряди интернационал ҳамкорлик нияти билан Ўзбекистондан Тюмень областига йўл олди. Улар орасида бухоролик автокранчи Улуғбек Йўлдошев, қашқадарёлик шофер Шавкат Чориев, тошкентлик қурувчилар Ирина Шашкова, Ильмира Идришевалар бор. Ўртоқ М. С. Горбачев КПСС Марказий Комитети номидан партия съездига қилган Сиёсий докладида мамлакатимизнинг ана шундай ғайрат-шижоатли ёшлари шаънига шундай деган эди: «Бизнинг ёшларимиз билимдон, меҳнатсевар, жасорат ва фидойиликка ҳамиша тайёр турган, социализмга садоқатли ёшлардир».

Республика комсомоли ўз ҳаётида муҳим сиёсий воқеа олдида турибди — 1987 йилнинг 20 февралида Ўзбекистон Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг навбатдаги XXIII съезди очилади. Бу анжуманга тайёргарлик кўриш комсомол комитетлари ва бюролари, бошланғич ташкилотларининг КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXI съезди қарорларини амалга ошириш соҳасидаги фаолиятларини ўз-ўзини танқид асосида, ҳар томонлама чуқур, талабчанлик билан таҳлил қилиш давридир.

Маълумки, партиямиз съезди мамлакат келажаги бўлган ёшларни тағин ҳам ақллироқ, қобилиятлироқ, билимдонроқ қилиб тарбиялаш, ғайрати жўшиб турган ёшларнинг ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида ўзларини кўрсатишга интилишларини ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, ёшлар вакилларини бошқарув, ишлаб чиқариш, фан, маданиятга раҳбарлик ишларига кўтариш йўлини изчиллик билан ўтказиш вазифаларини қўйган. Мазкур вазифаларнинг ғоят масъулиятли ва долзарблиги ҳар бир комсомол ташкилотидан ўз фаолияти мазмунини яна чуқурлаштиришни, иш услуби ва формаларини такомиллаштиришни, юзакичилик ва формализмга барҳам бериб, изланувчанликни қарор топтиришни талаб қилади. Бунда комсомолга партия ташкилотларининг кундалик амалий раҳбарлиги, тўғри йўл-йўриқ кўрсатиб, хатоларининг олдини олиб туришлари, комсомол ташкилоти раҳбарларига нисбатан талабчан бўлишлари жуда асқотади.

Сентябрь ойидан комсомол ташкилотларида ҳисобот ва сайловлар бошланади. Группа, цех ва бошланғич комсомол ташкилотлари йиғилишлари, район, шаҳар ва область комсомол ташкилотлари конференциялари юқори ташкилий ва сиёсий савияда, кенг демократия вазиятида, ишчанлик билан, танқид ва ўз-ўзини танқид асосида ўтиши учун партия ташкилотлари комсомолга зарур бўлган ҳамма ёрдамни беришлари керак. Ҳисобот-сайловларга тайёргарлик ва уни ўтказиш даврида йигит-қизларнинг меҳнат ва ижтимоий-сиёсий активлигини кучайтиришга, уларнинг куч-ғайратини беш йилликнинг биринчи йили топшириқларини сўзсиз бажариш ва ошириб бажаришга, КПСС Марказий Комитетининг совет халқига Мурожаатномасига жавобан социалистик мусобақани авж олдиришга қаратиш даркор. Ишлаб турган корхоналарни фан-техниканинг энг янги ютуқлари асосида реконструкция қилиш, фақат сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш, ресурсларни тежаб-тергаб сарфлаш ва иқтисод қилиш каби социал-иқтисодий ривожланишимизни жадаллаштирадиган жабҳаларда ҳар бир меҳнатчи-комсомол муносиб ўринни эгаллаши лозим. Комсомол ёшларни ҳар қандай камчиликларга муросасизлик руҳида тарбиялашга, улар ишлаб чиқаришда тартиб ўрнатиш ва интизомни мустаҳкамлаш, ҳушёр турмуш тарзи учун, меҳнатсиз даромадларга қарши кураш ишларида ёшларга хос ғайрат, шижоат билан актив қатнашишларига эришиш партия ташкилотларининг муҳим бурчидир.

Ҳисобот ва сайловларнинг бутун мазмунига партиямизнинг новаторлик ғоялари ва қайта қуриш, жадаллаштиришга доир йўл-йўриқлари сингдирилиши, улар ёшларни умри ўтган, олға ҳаракатимизга тўғоноқ бўлаётган ҳамма нарсага, сохта ташкилотчилик, дабдабабозлик ва камчиликларни хас-пўшлашга қатъиян барҳам беришга отлантириши керак. Бунда докладлар ва маърузаларнинг мағзи тўқлиги, принципиаллиги, сайлаб қўйиладиган органлар ишидаги ютуқлар ва камчиликларни талабчанлик билан таҳлил қилиш, қабул этиладиган қарорлар пухта асосланган, аниқ, бажарилиши реал бўлиши ҳал қилувчи роль ўйнайди.

Ўзбекистон Компартияси XXI съездида айрим комсомол ташкилотларидаги жиддий нуқсонлар ва турғунлик ҳолатлари кескин, адолатли танқид қилинди. Яқин ўтмишда ёшлар орасида жонли, сафарбар этувчи иш олиб боришдан кўра ҳайбаракаллачилик, қоғозбозлик ва сафсатабозлик устунлик қилгани афсусланадиган ҳолдир. Қўшиб ёзишдек ярамас метод меҳнат кўрсаткичлари тўғрисидаги ҳисоботлардан ички союз ишларига ҳам ўтганди. Куйбишев, Яккабоғ, Ленинград, Сариосиё, Орджоникидзе район комсомол комитетлари, Урганч, Нукус, Қарши шаҳар комсомол комитетлари кўзбўямачиликка айниқса берилиб кетишди. Комсомолнинг сифат составини яхшилаш эмас, балки сафини ўстириш ортидан қувиш, ВЛКСМга кирадиганларга талабчанликни сусайтириб, бошланғич ташкилотлар жанговарлиги пасайишига олиб келди. Андижон, Самарқанд, Наманган областларида ҳеч қандай сабабсиз бирор ерда ишламай, ўқимай юрган комсомоллар кўп.

Республика комсомоли ҳозир ўз ишини қайта қура бориб, барча нуқсонлардан халос бўлмоқда — комсомол ташкилотларида ташаббускорлик, фойдали ҳаракатлар, коллективчилик асослари ривожлантирилмоқда. Лекин бу дастлабки қадамлардир. Аҳволни узил-кесил яхшилаб олиш учун камчиликларни таг-томири билан йўқотишда матонат, партиявий принципиаллик ва изчиллик кўрсатиш, эришилган дастлабки ютуқлардан мағрурланмаслик, қаноатланмаслик руҳини қарор топтириш зарур. Комсомол ташкилотларининг диққат-эътибори меҳнат, ўқув коллективлари олдида турган конкрет вазифаларни ҳал этишга, ғоявий-тарбиявий ишни давр талаблари даражасига кўтаришга қаратилсин. Ёшларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш, мазмунли дам олишларини уюштириш ҳам жиддий муносабатни талаб этади.

Партия ташкилотлари ҳисобот-сайловларга таъсир ўтказар эканлар, комсомол кадрлари ва активи сифат составини янада яхшилашга эътибор беришлари лозим. Шунга эришмоқ керакки, комсомол ишининг ҳамма жабҳаларига коллективда обрў орттирган, зарур сиёсий тайёргарликка эга, новаторона тафаккур қиладиган жўшқин ташкилотчилар бошчилик қиладиган бўлсин.

Бўлажак съездни меҳнатда, ўқишда, ҳарбий хизматда юқори кўрсаткичларга эришиш билан кутиб олиш, Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига муносиб меҳнат совғаси тайёрлаш республикадаги барча комсомол ташкилотларининг, ҳар бир йигит-қизнинг шарафли бурчидир.

МЕҲНАТИМИЗ БИЛАН ВАТАН ҚУДРАТИНИ ОШИРАМИЗ

• Агросаноат янгиликлари

РАЦИОНАЛИЗАТОРЛИК ҚЎМАГИ БИЛАН

Область агросаноат комитетига қарашли Гулистон ремонт заводи рационализаторлари ерда ишлатиладиган машиналар билан ғўзани дефолиация қилиш учун агрегатларни дефолиантлар билан тўлдиришни механизациялашга ёрдам бердилар. Улар оддийгина мосламани таклиф этдилар. Бу мослама оддий транспорт прицепига тезда монтаж қилинади. Уни қўлланиш вақти анча тежаш, дефолиант исроф бўлишини камайтириш, энг муҳими эса, механизаторларнинг меҳнат шароитини яхшилаш имконини беради.

Кўчма мосламанинг дастлабки туркуми завод конвейерида тайёрланди. Янгилик Мирзачўлда кенг қўлланилади. Бу ерда дефолиация ўтказишни ерда ишлатиладиган механизация отрядлари зиммасига юклаб, қишлоқ хўжалик авиацияси хизматидан бутунлай воз кечишган.

КОРХОНА МАВСУМГА ШАЙ

Чиноз пахта заводи янги ҳосилни қабул қилишга тайёр. Корхона ишчилари механизмларни, омбор ва тош-тарози хўжалигини ремонт қилиш борасидаги кўп ишларни қисқа муддатда бажариб бўлдилар. Толаси қийин ажраладиган пахта навлари учун замонавий машина-ускуналар ўрнатилди.

Заводда мавсум мобайнида жами 50 минг тоннага яқин — одатдагидан анча кўп пахтани қабул қилиб олиш ва қайта ишлаш мўлжалланади.

ИККИЛАМЧИ РЕСУРСЛАР ХИЗМАТДА

Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг рух заводи печларидан бирида газни совутиш қурилмаси монтаж қилинди. Эндиликда шу пайтгача беҳуда кетаётган иссиқлик технология эҳтиёжлари учун ишлатиладиган сувни иситиб беради. Агрегат «Средазэнергоцветмет» бирлашмасида лойиҳалаштирилди ва тайёрланди. Иккиламчи энергоресурслардан фойдаланиш кузги-қишки даврда иситиш муаммосини ҳал этишга кўмаклашади.

(ЎзТАГ).

ТОЛЬЯТТИЛИКЛАР ТАШАББУСИ ИЗИДАН

● «Агропромстрой» 2-трестининг Косонсой механизациялашган колоннаси ишчиларининг яхши ёрдамчилари пайдо бўлди. Ўтган дам олиш кунлари районнинг юзлаб аҳолиси ғишт терувчи, дурадгор, бўёқчи, бетончи бўлиб ишлади.

Улар қурувчилар билан бирга «Қўқумбой» совхозида янги бир посёлкага тош қўйдилар. Косонсойликлар Волжск автомобиль заводининг социал ва маданий-маиший объектлар қуришда камида тўрт кун ишлаб беришга қарор қилган ишчиларининг ташаббусларини шундай қувватладилар.

Бу хўжалик ишчиси Нуриддин Воҳидов тез ва моҳирлик билан ишлади. Бош бухгалтер ўринбосари Маҳмуджон Қодиров жуда яхши сувоқчи эканини кўрсатди. Касаба союз комитетининг раиси Соҳибжон Темиров ғиштни ҳаммадан тез терар экан. Улар ва ўртоқлари ўз меҳнатлари билан янги уй-жойларни ишга туширишни тезлаштирдилар.

Тольяттиликларнинг ташаббуслари районда кенг ёйилди. Социал-маданий ва маиший объектлар қурилишини тезлатишга 90 меҳнат коллективи ёрдам бермоқда.

(ЎзТАГ).

ИККИ ВА УЧ СМЕНАЛИ ИШГА ЎТИШ — ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ВА СОЦИАЛ СОҲАДАГИ КАТТА ПРОБЛЕМА

КПСС XXVII съездининг қарорларида талаб қилинганидек, ишлаб чиқаришни интенсивлашга эришиш, жумладан, машина-ускуналарнинг бекор туришини кескин қисқартириш, унинг юксак самарадорлигини таъминлаш демакдир. Саноатни икки ва уч сменада ишлашга ўтказиш — шу мақсадга эришиш йўлларидан биридир. Тошкентда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. С. Икромов раислигида бўлиб ўтган семинар-кенгашда масала шу тарзда қўйилди.

Семинар-кенгаш қатнашчилари — область ва баъзи шаҳар партия комитетларининг секретарлари, республика министрлари, энг катта саноат бирлашмаларининг раҳбарлари икки ва уч сменада ишлашни жорий қилишга тайёргарлик кўриш тажрибасини ўртоқлашдилар. Фақат бир-бирига боғлаб ҳал этилиши лозим бўлган проблемаларнинг бутун бир комплекси ҳақида гап бораётганлиги таъкидланди. Маънавий ва жисмоний эскирган машина-ускуналарни янгилари билан алмаштириш, ишчиларга янги станокларда, машиналарда, технология қурилмаларида ишлашни ўргатиш билан бир қаторда қўшимча ишчиларни қабул қилиш, эскирган маҳсулотни ишлаб чиқаришдан олиб ташлаш, унинг янги намуналарини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш ҳақида пухта ўйламоқ керак. Қўш сменаларга кўпроқ энергия ва хом ашё керак бўлади, бу эса ишлаб чиқаришни муайян тарзда қайта қуришни талаб қилади. Иш ҳақи фондларига комплектлаш узеллари ва деталларини етказиб берувчилар билан алоқаларга, маҳсулот реализация қилишга зарур ўзгартишлар киритишни барвақт планлаштириб қўйиш лозим.

Шаҳар хўжалиги, айниқса, транспортнинг иши меҳнат графигидаги ўзгартишларга муносиб равишда қайта қурилиши керак. Иш кунининг янги структурасига умумий овқатланиш корхоналари, маиший хизмат муассасаларининг ишини мослаштириш ғамини ейиш лозим. Кечки ва тунги сменаларнинг меҳнатчилари учун қўшимча имтиёзлар ва тўловлар системасини қўлланиш керак. Саноат корхоналарини икки ва уч сменали ишга ўтказишни ташкил этиш соҳасида Ленинград ва Харьков партия ҳамда совет ташкилотларининг тажрибаси тўғрисидаги ахборот эътиборни ўзига тортди. Маҳаллий шароитларни эътиборга олиб, шу тажрибани Ўзбекистонда ҳам қўлланиш зарурлиги таъкидланди.

Семинар-кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. Н. Лобко, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. И. Огарок, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госплани раиси И. А. Каримов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

МАКТАБ ИСЛОҲОТИ — ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

Ўзбекистонда ўқитувчиларнинг анъанавий август кенгашлари бошланди. Бу йилги август кенгашлари алоҳида аҳамият касб этади: педагогларнинг бу маслаҳатлашувлари мактаблар, ҳунар-техника билим юртларининг барча ходимларини эзгу ишларга руҳлантириши, уларнинг куч-ғайратларини КПСС XXVII съезди, мактаб ислоҳоти халқ маорифи олдига қўйган вазифаларни рўёбга чиқаришга сафарбар этиши лозим.

Кенгашларнинг қатнашчилари бутун диққат-эътиборни информатика ва электрон ҳисоблаш техникасини ўрганиш, энди олти ёшли болаларга таълим бера бошлайдиган бошланғич мактаб ишини такомиллаштириш билан боғлиқ бўлган проблемаларга қаратдилар. Партиянинг бутун тарбия жараёни савиясини янада ошириш тўғрисидаги талабларни бажариш мактаб ўқувчиларининг, албатта, ижтимоий фойдали унумли меҳнатини йўлга қўйиш билан чамбарчас боғлаб олиб борилиши зарурлиги таъкидланди. Маориф органлари фаолиятининг услуби ва методларини тубдан ўзгартириш, қолоқлик ва расмиятчиликни тугатиш, таълимни ташкил этишда ва унинг мазмунида муҳим силжишлар бўлишига, ўқувчиларнинг билимларини оширишга эришиш ўқув юртларининг ишини зўр ғайрат билан қайта қуриш лозимлиги таъкидланди.

Ўқитувчиларнинг Тошкент шаҳар Октябрь районидаги кенгаши ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Ҳ. Абдуллаева, Чирчиқдаги кенгаши ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. У. Султонова қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

МЕҲНАТСИЗ ДАРОМАДЛАРГА ЙЎЛ ЙЎҚ

Нукусда бўлиб ўтган шаҳар партия-хўжалик активи кенгашида партия ва жамоат ташкилотлари, Советлар, давлат ва хўжалик органларининг меҳнатсиз даромадларга қарши курашни кучайтириш вазифалари муҳокама қилинди. Сўзга чиққан нотиқлар партия ва ҳукуматимизнинг талаблари ҳамма ерда ишни уюштиришда ўғирлик, порахўрлик, чайқовчилик, ўз амалини суиистеъмол қилишга турлича ўринишларнинг пайини қирқиш вазифасини юклайди, деб уқтирдилар.

Савдо, қурилиш, маиший, коммунал ва медицина хизмати соҳаларида, ўқув юртларида ишлар аҳволини таҳлил қилиш шуни кўрсатдики, бу ерларда ҳанузгача растрата, камомад, ноёб молларни яшириб қўйиш, тамагирлик, бир-бирини паноҳига олиш, қариндош-уруғчилик барҳам топмаган.

Масалан, «Горпромторг»да ўтган ярим йил мобайнида 113 минг сўм растрата қилинган, давлатнинг пул маблағларини жуда катта миқдорда ўғирлаганликлари учун «Ресфотопрокатразнобит» бирлашмасидан 13 киши, жумладан, мансабдор шахслар ҳам жиноий жавобгарликка тортилди. Соғлиқни сақлаш ташкилотларида ўғирланган пул маблағлари, ғайриқонуний харажатлар деярли 7 минг сўмга етади.

Шаҳардаги ревизия органлари, прокуратура, суд, милиция ишини янги йўлдан қайта қуриш ниҳоятда суст бормоқда, улар фаолиятида аниқ-пухталик, оперативлик, молиявий қоидаларни бузиш ҳолларига зарур тарзда баҳо бериш уқуви йўқ. Айрим ходимлар виждонсизлик қилганлиги фактлари ҳам учраб турибди. Масалан, шаҳар ички ишлар бўлимининг собиқ терговчиси М. Уснатдинов пора олишга уринаётганида жиноят устида қўлга тушди ва жазоланди.

Масъулиятли лавозимларга ахлоқий жиҳатдан нопок кишилар тайинланиши ҳоллари учрамоқда. Кенгашда партия, совет, хўжалик, жамоат ташкилотлари социалистик қонунчилик нормаларини бузиш йўлига пухта ғов қўйишлари учун фурсат етди, деб таъкидланди. Салбий воқеаларга қарши курашга ҳар бир партия комитетини, ҳар бир коллективни жалб этиш керак.

Кенгашда Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари К. С. Саликов нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТДА УРУШГА ҚАРШИ НАМОЙИШ ВА МИТИНГ

24 август куни Ўзбекистон пойтахтида бўлиб ўтган урушга қарши оммавий намойиш ва митинг қатнашчилари Ер юзидаги миллионлаб яхши ниятли кишилар билан биргаликда Совет Иттифоқининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев Баёнотида олға сурилган Тинчлик ташаббусларини қизғин қўллаб-қувватлаётганликларини ифодаладилар. Шу якшанба куни минглаб тошкентликлар заминимизни ядро ёнғинидан сақлаб қолишга қатъий аҳд қилганликларини намойиш қилиш учун кўчаларга чиқдилар.

Ишчилар ва олимлар, санъат арбоблари ва уй бекалари, инженер-техниклар ва хизматчилар, ветеранлар ва ёшлар АҚШнинг урушга тайёргарлигини қоралаб, КПСС ва Совет ҳукуматининг йўлини маъқулловчи сўзлар ёзилган плакатлар ва транспарантларни кўтариб шаҳарнинг марказий кўчаларидан ўтдилар.

Халқимиз ўзининг бутун куч-ғайратини мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш юзасидан КПСС XXVII съезди ўртага қўйган бунёдкорлик вазифаларини ҳал этишга сарфлаётган бир пайтда Америка маъмуриятининг «самовий урушлар»га тайёргарликни авж олдириб, оммавий қирғин қуролларини такомиллаштираётганлиги бутун инсоният келажагини ташвишга солмоқда. Мана шундай шароитда океан ортидаги сиёсатдонларни ўт билан ўйнашишни тўхтатишга, бутун инсоният учун хатарли бўлган ва исрофгарчиликдан иборат ҳарбий тайёргарликка чек қўйишни қайта-қайта талаб қилиш учун зўр матонат ва мардлик керак.

Намойишчилар колонналари шаҳарнинг марказий кўчаларидан тўхтовсиз ўтиб бормоқда. Улар СССР Халқлари дўстлиги майдонида тўпландилар. Одамлар В. И. Ленин номли СССР Халқлари дўстлиги саройи олдидаги бутун майдонни тўлдиришди. Бино олдига тинчлик рамзи бўлган кабутар расми туширилиб, «Ядро хавфига йўл қўймаймиз!» деган сўзлар ёзилган катта панно ўрнатилган. Майдон узра урушга қарши қўшиқлар динамиклардан кучли янграйди. Бир тўда ёшлар ва студентлар «Ерда ва космосда ядро телбалигига йўл қўймаймиз!», «Планетани қирғиндан сақлаб қоламиз!» деган шиорларни баланд овоз билан қайта-қайта такрорлайдилар.

Тошкент жамоатчилиги вакилларининг митинги бошланади.

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг йиғувчи слесарлар бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Маннопов микрофон олдига келади.

(Давоми иккинчи бетда).

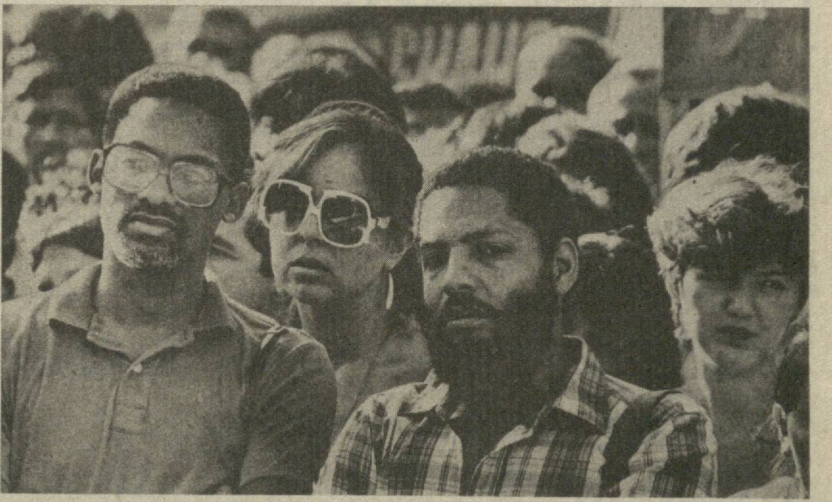

Тошкентда ўтказилган уруш га қарши оммавий намойиш ва митингдан фотолавҳалар.

В. МОЛГАЧЕВ фотолари.

ҲАММАМИЗ ДАХЛДОРМИЗ

Биз учун тинчлик жуда зарур. Тинчлик — яратувчилик, ижодий меҳнат, осуда ва фаровон ҳаёт дегани. КПСС XXVII съезди резолюциясида социализм энг мураккаб вазифаларни, жумладан тинчлик ишини ҳам ҳал этишга қодир эканлиги алоҳида таъкидланди. Мен КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачевнинг Совет телевиденнеси орқали берган Баёнотини тинглар эканман, Марказий Комитетнинг партия XXVII съездига Сиёсий докладида: «Биз учун тинч-тотув яшаш — сиёсий йўлдир, СССР келгусида ҳам шу йўлга муттасил амал қилавериш ниятидадир», — деб айтилган сўзларни эсладим.

Дарҳақиқат, партия тинчлик, тинч-тотув яшаш сиёсатини изчиллик билан амалга ошириб келмоқда. Хўжалигимиз коммунистлари, барча меҳнаткашлари ядро синовларини тақиқлаш ва қуролланиш пойгасини тўхтатиш мақсадини кўзлаб мамлакатимиз илгари сураётган таклифларини қизғин қўллаб-қувватламоқдалар.

Хўжалигимизда бу йил пахта ҳосилдорлигини 40 центнерга етказиш мажбурияти қабул қилинган. Ҳозирдаёқ мажбуриятни қоплайдиган миқдорда ҳосил тўпланган. Ғўза парваришини эса қизғин давом эттирмоқдамиз. Пахта йиғим-теримига пухта тайёргарлик кўряпмиз. Ҳосилнинг асосий қисмини механизация ёрдамида йиғиб-териб олишга аҳд қилдик.

Х. МЎМИНОВ,
Андижон область, Москва районидаги Фрунзе номли колхоз партия комитети секретари, КПСС XXVII съезди делегати.

ЙИҒИМ-ТЕРИМГА ТАЙЁРГАРЛИКНИ ТЕКШИРАМИЗ

МЕХАНИЗАТОРГА НИМАЛАР БОҒЛИҚ?

Қишлоқ меҳнаткашлари, агросаноат мутахассислари ва ЎзТАГ журналистларининг давра суҳбати

Усимликлар ривожланишидаги хилма-хиллик сабабли бир пайкалда ғўзанинг эртаги, иккинчисида кечки бўлиб қолганлиги бу йил республика хўжаликларида, афсуски, йилнинг ўзига хос хусусиятига айланди. Бироқ йиғим-терим ишларига механизатор кадрларни тайёрлаш каби муҳим ишда ҳам ана шундай хилма-хилликни кўриш мумкин. Жойлардан олинаётган маълумотларни диққат билан ўрганар экансиз, турли колхоз ва совхозларда бу ишга турлича муносабатни кўриб ажабланасиз. Ҳамма экипажлар икки сменада ишлашга тайёр, деган дадил ахборотлар орасида «ҳали вақт бор, улгурамиз» мазмунидаги бўшашувчилик кайфиятлари ҳам учрамоқда. Баъзи хўжаликларда, бизда механизаторлар ортиқча, деб айтишяпти, бошқа хўжаликлардан эса ҳеч бўлмаса қишлоқ ҳунар-техника билим юртларини битирган ёшларни юбориш ҳақидаги қаттиқ илтимослар тушмоқда.

ЎзТАГнинг область мухбирлари республикада йиғим-теримга тайёргарлик юзасидан ўтказилаётган рейд доирасида жойлардаги аҳволни пухта ўрганиш, механизаторлар, хўжаликлар ва район агросаноат бирлашмалари раҳбарлари билан учрашиш ҳақида топшириқ олдилар. Уларнинг фикр ва мулоҳазалари муҳокама моҳиятини ташкил этди, редакция илтимосига мувофиқ, бу муҳокамада республика Давлат агросаноат комитети ва Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг масъул ходимлари қатнашдилар.

ҲАММАНИНГ ТАШВИШИ БИР

Наманган областининг Задарё районидан хабар қилишди:

«Гулбоғ» совхозида 105 та пахта териш машинаси пухта ремонт қилинди. Айни пайтда экипажларни икки сменада ишлашга комплектлаш тугалланди. Ҳар бир тажрибали механик-ҳайдовчига хўжаликда кейинги йилларда механизатор бўлиб ишлаётган ёшлардан сменачи биркитиб қўйилди. Улар учун кечки малака ошириш курслари ташкил этилди, энг тажрибали механизаторлар бу курсларда амалий машғулотларни ўтказадилар. Бундан мақсад йиғим-терим мавсумига қадар ҳар бир механик-ҳайдовчининг касб маҳоратини машина терими усталари даражасига кўтаришдан иборат.

Меҳнат ветерани, совхоз механик-ҳайдовчиси Парпибой САТТОРОВ фикри:

— Йигирма йилдан кўпроқ машинада пахта тердим. Ҳар йили мавсумга пухта тайёргарлик кўраман. Ёшларни ҳам худди шундай қилишга ундайман. Ёш механизаторларга қандай ишлашни ихлос билан ўргатяпман, чунки кўп йиллик иш давомида агар ёнингда ишлаётган кишилар нормани уддалай олмаса, хўжалик ёки район планни бажармаса, айрим кишиларнинг юксак натижаси унча салмоқли бўлмаслигини тушундим. Пахта етиштириш-коллективчилик туйғуси ўткир бўлишини, меҳнатнинг пировард натижаси — хом ашёдан тола чиқиши учун умумий жавобгарликни талаб қилади. Шу сабабли пахтачиликда кўп йиллардан буён ишлаб келаётган ўртоқларимиз билан биргаликда ҳар бир бўш соатимизни ҳатто ҳунар-техника билим юртини бу йил битирганлар ҳам биринчи терим мавсумини пухтароқ тайёргарлик билан дадил бошлашлари учун сарфлаяпмиз. Уларга сарфлаган вақтимиз зое кетмайди, деб ўйлайман.

* * *

Сирдарё областидан хабар қилишади:

Мирзачўл кўп йиллардан буён механизатор кадрлари билан ном чиқарган. Бу ерда атоқли механик-ҳайдовчилар учун ўринбосарлар тайёрлашга ҳам жиддий қарашмоқда. Тўғри, ҳали бу ерда ҳам **ҳар бир** комбайннинг икки сменада ишлашига эришилганича йўқ. Аммо, сирдарёликлар бу йил ана шу маррага яқинлашиб қолишди. Мавжуд 4,5 минг машинада ишлаш учун бу йил 9440 нафардан кўпроқ (машинага хизмат қилувчиларни ҳам ҳисобга олганда) механизатор керак бўлади. Ҳозирча эса 8230 нафар механизатор бор.

Область агросаноат комитети раисининг ўринбосари М. ХОБТА справка беради:

— Яқин вақт ичида механизаторлар сафига яна икки минг киши қўшилади — кўп сонли курсларда тракторчилар тайёрлаш ишлари ниҳоясига етади. Қишлоқ хўжалиги билан алоқадор бўлган олий ўқув юртлари ва техникумларнинг механик-ҳайдовчи касбини эгаллаган бир юз қирқ нафар юқори курс студентлари ҳам механик-ҳайдовчилар сафига қўшилади. Тўғри, ўтган йилларнинг тажрибаси бу йигитларнинг тайёргарлиги бўшроқ эканлигини кўрсатди...

РЕДАКЦИЯ ЛУҚМАСИ: Тошкентдаги ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти комсомол комитетига қўнғироқ қилиб, бу масалада аниқ жавоб ололмадик. Олдин улар, ҳозир ёз, студентлар ё дам олишяпти, ёки қурилиш отрядларида ишлашяпти, механизаторлар тайёрлаш ҳақида қандай гап бўлиши мумкин, деб ҳайрон бўлишди. Кейин эса... сентябрь ойида илгари механик-ҳайдовчи бўлиб ишлаганлардан механизаторликка номзодларни танлаб оламиз, сўнг улар учун қисқа муддатли қайта тайёрлаш курслари очамиз, деб изоҳ беришди. Бизнингча, бундай «қисқа муддатли курс»га умид қилиб, ютқазиб қўямиз, қишлоқ хўжалик олий ўқув юртлари ва техникумлари комсомол ташкилотлари йиғим-терим мавсумида расмият учунгина эмас, чинакамига қатнашиш учун бу соҳада асосли равишда ва планли иш олиб боришлари керак.

МАВСУМ ОЛДИДАН ИМТИҲОН

Андижон областидан репортаж:

«Ленинчи» совхозида механизаторларни қайта тайёрлаш курсидаги охирги амалий машғулот комиссиянинг ремонтдан чиқарилган техникани қабул қилиб олиш вақтига тўғри келди. Шу сабабли ҳар икки ишни бирлаштиришга қарор қилинди: механик-ҳайдовчилар ремонтдан чиққан машиналарни текшириш билан имтиҳондан ўтдилар.

Устахона ҳовлисида ўзига хос «пахтазор» ҳосил этилган: эгатлар олиниб, пайкалга кириш жойлари, машина қайтадиган жойлар ҳозирлаб қўйилган, 60 та «зангори кема»нинг ҳаммаси ана шу жойлардан ўтди, уларнинг кабиналарида курсни энди битирганлар ҳам, тажрибали механизаторлар ҳам бор эди. Агрегатлардаги айрим носозликлар аниқланди. Баъзи ёш механик-ҳайдовчилар юз берган вазиятни тез баҳолай олмасликлари маълум бўлди. Буларнинг ҳаммаси шу ернинг ўзидаёқ эътиборга олиниб, эртасига бу камчиликларни бартараф этиш ишлари бошланди.

Область агросаноат комитети справкаси: Ҳозир областдаги ремонт корхоналарида, бевосита колхоз ва совхозларда 5,5 мингга яқин механизаторни қайта тайёрлаш ниҳоясига етмоқда. Бу йил областда камида 340 минг тонна пахтани машинада териб олиш мўлжалланмоқда. Бу ялпи ҳосилнинг 70 процентига тенгдир.

РЕСПУБЛИКА ДАВЛАТ АГРОСАНОАТ КОМИТЕТИ КАДРЛАР БОШҚАРМАСИ БОШЛИҒИ В. Ю. БУРЕШ ФИКРИ:

— Бу — жойларнинг ўзида ташаббус кўрсатишнинг ажойиб намунасидир. Андижонликлар ҳам техникани, ҳам унда ишловчи кишиларни тайёрлашни контрол қилишни бир-бирига қўшиб олиб боришнинг энг мақбул формасини топишган. Келгуси мавсумда бу форма қандай бўлишини билмайман, лекин ҲАММА ЖОЙДА ана шундай тайёргарлик кўрилса, муваффақият таъминланиши шубҳасиз. Биз эса, бу тажрибани ҳисобга олиб, уни ҳамма жойда қўллашга тавсия этамиз.

КАПИТАНСИЗ «КЕМА»ЛАР

Навоийдан хабар қилишди:

Навоий областининг кўпгина хўжаликларида пахта териш техникасини тахт қилишни жадаллаштириб, механизатор кадрларни... унутиб қўйишди. Бу ерда ҳали битта ҳам йиғим-терим-транспорт отряди тузилган эмас. Ўтган йили теримни механизациялаш плани бутунлай барбод қилинган эди. Бу аччиқ сабоқдан хулоса чиқариб олинмади. Ҳозир областдаги ҳар бир хўжаликда тракторчилар, механик-ҳайдовчилар етишмаяпти. Бу ердаги ўн иккита қишлоқ ҳунар-техника билим юртлари битирувчилари ана шу механизаторлар сафини тўлдиришлари керак. Бироқ ҳар йили ёш механизаторларнинг ярмигина колхоз ва совхозларда муқим ишлаб қолмоқда, қолганлари ё касбини ўзгартиради ёки бўлмаса бошқа жойларга кетиб қолади.

Савол: Бунинг асосий сабаби нимада?

Қишлоқ ҳунар-техника билим юртини битирувчиларнинг малакаси пастлигида. Уларга техникани ишониб топширишдан олдин яна камида бир йил ўқитиш керак.

Республика Ҳунар-техника таълими давлат комитети қишлоқ ҳунар-техника билим юртлари бошқармаси бошлиғи Ҳ. Ф. МАЪСУДОВ фикри:

— Билим юртларини битирувчилар малакаси пастлиги сабаби ҳақидаги саволга Навоийдан олинган хабарнинг кейинги қисмидан жавоб топиш мумкин. Унда район агросаноат бирлашмалари ўзлари учун механизатор кадрлар тайёрлаб бераётган билим юртларининг моддий-техника базаси тўғрисида ғамхўрлик қилмаётганлиги айтилади. Бошқа касблар тўғрисида ҳам шуни айтиш мумкин. Масалан, Навбаҳор районидаги 16-қишлоқ ҳунар-техника билим юрти ўтган беш йил ичида яроқсиз бинодан ана шундай бинога **тўрт марта кўчди.** Республикадаги кўпгина билим юртларида ўз устахоналари, автодромлари ва автопарклари йўқ, макетлар ва плакатларга қараб ўқитилмоқда. Бундай шароитда юқори класс мутахассисларни қандай тайёрлаш мумкин?

Савол: Бу проблемаларни ҳал этишга сиз қандай ҳисса қўшяпсиз? Яна: жойлардан олинган хабарларда қишлоқ ҳунар-техника билим юртларидаги ўқитувчиларнинг, мастерларнинг педагогик тайёргарлиги ҳам, техникавий тайёргарлиги ҳам етарли эмаслиги тўғрисида кўп марта гапирилмоқда. Бу соҳада нима иш қилиняпти?

Жавоб: Сўнгги йилларда ўқитувчилар составини мустаҳкамлаш юзасидан катта ишларни амалга оширдик. Республикадаги таниқли механизаторлар, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши новаторлари билим юртларидаги мастерлар лавозимига таклиф этилмоқда. Ўқув жараёни такомиллаштириляпти. Таълимнинг назарий ва амалий қисми бир-бирига мувофиқлаштирилмоқда. Лекин... Район агросаноат бирлашмалари, хўжаликларнинг ўзлари конкрет ёрдам бермасалар, биз қўлсиз одамдек бўлиб қоламиз.

РЕДАКЦИЯ ЛУҚМАСИ: Механизатор кадрлар тайёрлашдаги камчиликлар учун ҳунар-техника таълими ходимларини танқид қилишни ҳам, уларнинг хўжалик раҳбарлари шаънига эътирозларини ҳам тинглашга жуда кўп вақт кетади. Аммо, ҳозир ҳаммасига республика Давлат агросаноат комитети бошчилик қилмоқда. Айни шу ташкилот бу муҳим ишни чинакамига мувофиқлаштириб, уни тўла равишда ўз қўлига олиши лозим.

БУТУН ОИЛА БИЛАН ЁППАСИГА

Хоразм областидан қуйидаги хабар олинди:

Янгибозор районидаги Ҳамза номли колхознинг терим машиналарини далага олиб чиқишга тайёрлаётган механик-ҳайдовчилари рўйхатида Ҳожиевлар фамилиясини тўрт жойда учратиш мумкин. Отаси ва унинг икки фарзанди бир неча йиллардан буён оилавий звено тузиб пахта теради, эндиликда эса кенжа фарзанд — механизаторлар тайёрлаш курсини «аъло» баҳолар билан битирган Аҳмаджон ҳам сафга қўшилди. Йўлдош ака, Шомурод, Юсуфжон ва Аҳмаджон «Ўзбекистон» маркали иккита машинани ўзлари ремонтдан чиқаришди ва энди бу машиналар билан камида 500 тонна пахта териб беришга тайёр туришибди. Хоразм воҳаси далаларига бу йилги мавсумда 250 оилавий экипаж «зангори кема»ларни олиб чиқади.

РЕДАКЦИЯДАН: Республикамизда оила пудрати, оила экипажлари ва звенолари ташкил этиш йил сайин кенг тус олмоқда. Амалиёт эса, бу давлатга ҳам, колхозга ҳам, ҳар бир меҳнатчига ҳам жуда фойдали эканлигини кўрсатмоқда. Айрим ноумид кишиларнинг «яна хусусий хўжаликка қайтяпмиз» деган гаплари эшитилмай қолди. Ер, меҳнат қуроллари, ўғит ва бошқа кўп нарсалар умумхалқ мулкилигича қолмоқда. Шу сабабли қандайдир «хусусий» иш тўғрисида гапириш ўринли эмас. Афсуски, шунга қарамай, хўжалик юритишнинг бу методига ҳамма жойда ҳам тегишлича эътибор берилмаяпти. Шу боисдан редакция бу йилги мавсумда Ҳожиевлар оиласи тажрибасини батафсил кўрсатиб бериш ниятида. Ана шу меҳнатсевар оиланинг бюджети қайси манбалар ҳисобидан эканлигини, ишлаб топилган пул қандай сарфланаётганлигини, оила бу пулни ишлаб топиш учун қандай меҳнат қилаётганлигини таҳлил этишга ҳаракат қиламиз.

АНДИЖОН. Комсомолобод районидаги Мирзааҳмедов номли совхоз механизаторлари терим агрегатларини «оқ олтин» мавсумига районда биринчилардан бўлиб тахт қилиб қўйдилар: 48 та пахта териш комбайни, юздан ортиқ прицеп ва бошқа механизмлар съездлар йил ҳосилини ташиш учун шай. Хўжалик пахтакорлари бу йил етиштирилган ҳосилнинг 85 процентини «зангори кема»ларда йиғиб-териб олишга бел боғлаганлар.

СУРАТДА: (чапдан) устахона мудири Абдулла Тожибоев, совхоз партия ташкилотининг секретари Абдулла Мирсаидов ва бош инженер Одил Омоновлар терим техникаси ремонти сифатини кўздан кечиришмоқда.

Р. Ашуров фотоси (ЎзТАГ).

МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК КЕЛТИРИБ ЧИҚАРГАН МУАММО

САМАРҚАНД СЎЗ СЎРАЙДИ

Самарқанд областидаги кўпгина хўжаликларда ҳозир ғалати нарсаларни кўриш мумкин. Ғўза кечки, ривожланиши ўтган йилгига нисбатан анча орқада қолган. Ҳосилни қўлда териб олиш — йиғим-терим мавсумини декабрь, ҳатто январь ойигача чўзиб юбориш, демакдир. Бинобарин, бундай шароитда йиғим-терим даврини қисқартиришга имкон берадиган техникадан унумли фойдаланиш энг тўғри йўлдир. Лекин ҳозир областда машиналарни ишлатиш учун далаларни тайёрлаётган одамлар жуда кам.

Техника эса унча ёмон ремонт қилинаётгани йўқ. Бироқ ўтган йилги вазият бу йил ҳам такрорланиши мумкин: техника тўла тахт ҳолда бўла туриб бутун мавсум давомида... устахонадан чиқмай қолаверади. Чунки, техникани ишлатиш учун шароит яратиб берилмади. Энг қизиғи шундаки, механизатор кадрлар кўплиги туфайли колхоз ва совхозларда йиғим-терим мавсумида ҳам ўнлаб механик-ҳайдовчилар бошқа ишлар билан банд бўладилар-у, бироқ машиналарни ишлатиш учун механизаторлар етишмайди. Бунинг сабаби шундаки, областда бир неча йилдан буён қўл теримига зўр берилмоқда. Механизациялаш курслари мутахассислар тайёрлашни давом эттиряпти. Лекин бу мутахассислардан фойдаланилмаяпти. Оқибатда йиллар ўтиши билан одамлар касб малакаларини унутиб қўймоқдалар. Маҳоратлари ҳам беҳуда кетмоқда. Агар бу йил мавжуд техниканинг ҳаммаси далага олиб чиқиладиган бўлса, механик-ҳайдовчилар етишмай қолади.

* * *

В. Ю. БУРЕШ ШАРҲИ

— Ҳамма жойда масъулиятсизлик қилинмоқда. Бундай фактларни ана шундай баҳолаш мумкин. Ҳар қандай оғир шароитда ҳам барпо этилган илмий-техника потенциалига, яхши тайёргарлик кўрган мутахассисларга таяниб, зўр ғайрат билан ишлашга ҳаракат қилиш жамиятимизга хос хусусиятдир. Афсуски, ташвишли сигналлар фақат Самарқанддан олинаётгани йўқ. Техника ва механизаторлардан Ўзбекистоннинг бошқа бир қатор областларида ҳам ўз жабҳасида фойдаланилмаяпти. Биз бундай аҳволга қарши қатъий кураш олиб боряпмиз ва бундан кейин талабчанликни янада оширамиз. Бироқ бу соҳада партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари жойларнинг ўзида бизга амалий ёрдам беришлари лозим. Айни шу ташкилотлар ҳар бир механизаторнинг самарали ишлашини қаттиқ контрол остига олиши мумкин ва керак.

Кенг профилли тракторчиларни, терим машиналарининг механик-ҳайдовчиларини тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш масаласига келганда эса, Давлат агросаноат комитети бу соҳада маълум ишларни қилди. Биз ўқув юртлари, ўқув курс-кабинетлари, турли курслар моддий-техника базасини мустаҳкамлашга жиддий киришдик. Эндиликда уларга аввалгидек хўжаликлардан яроқсиз техника келтирилмайди, балки янги техника марказлаштирилган тартибда етказиб берилади. Тингловчилар ва курсантларни қабул қилиш ва тайёрлашни планлаштиришни ҳам тартибга соляпмиз: эндиликда хўжаликларнинг у ёки бу мутахассисларга эҳтиёжи пухтароқ ўрганилади ва шунга мувофиқ равишда маълум миқдорда мутахассислар тайёрланади. Табиийки, бунда ривожланаётган, тез юксалаётган қўриқ районлари эҳтиёжларини ҳам ҳисобга оламиз.

Республикада салкам қирқ мингта пахта териш машинаси бор. Хўжаликларда эса бу машиналарни бошқара оладиган 43 минг механизатор мавжуд. Булардан ташқари тракторчи-машинистлар ҳам оз эмас. Хуллас, қишлоқда механизатор кадрлар анчагина. Фақат уларнинг ишини моҳирлик билан ташкил этиш лозим.

РЕДАКЦИЯДАН:

Бугунги муҳокамада механизатор кадрлар тайёрлаш ва қайта тайёрлаш, уларнинг самарали ишлашлари учун шароит яратиш масалаларининг ҳаммаси ҳам тилга олинганича йўқ. Шу сабабли бу мавзуга яна қайтамиз.

Ядро-космик эрасида инсоният цивилизациясини сақлаб қолиш манфаатлари янгича сиёсий тафаккур юритишни қатъий тақозо этмоқда. Ядро аслаҳахоналарини кўпайтириш хавфсизликни кучайтирмаслигидан ташқари, аксинча «нуль» даражадаги хавфсизликка айланиши, яъни ялписига ўзини-ўзи қириб ташлашга айланиши мумкинлиги фактини англаб етиш ана шундай янгича сиёсий тафаккурнинг асоси бўлиши керак.

(М. С. Горбачевнинг олти мамлакат раҳбарларига жавоб мактубидан).

ЯДРО СИНОВЛАРИ ТЎХТАТИЛСИН

МОСКВАДА МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

25 август куни СССР Ташқи ишлар министрлигининг матбуот марказида КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг 18 август куни Совет телевиденияси орқали берган Баёноти муносабати билан ва чет эл журналистлари учун матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Бу матбуот конференциясини СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари Ю. М. Воронцов, СССР Қуролли Кучлари Бош штабининг бошлиғи, СССР мудофаа министрининг биринчи ўринбосари Совет Иттифоқи Маршали С. Ф. Ахромеев, СССР Ташқи ишлар министрлиги ахборот бошқармасининг бошлиғи Г. И. Герасимов олиб бордилар.

Матбуот конференциясида сўзга чиққан Ю. М. Воронцов қуйидагиларни айтди: М. С. Горбачевнинг қуролсизланишнинг туб масалалари, аввало, халқаро сиёсатнинг бош проблемаларидан бири бўлган ядро синовларини тўхтатиш тўғрисидаги Баёноти. Совет Иттифоқининг ядро синовларини тўхтатиб туриш муддатини 1987 йил 1 январигача узайтириш қарори бутун дунё диққат марказида турибди.

Ер юзидаги кўпчилик ҳукуматлар, сиёсат ва давлат арбоблари, барча мамлакатлардаги оддий кишилар ядро синовларини дарҳол тўхтатишни қатъий талаб қилмоқдалар. Уларга ядро портлатишлари планетамизни ларзага келтиришини ёқлаётган АҚШдаги озчилик бўлишса-да, аммо қайсар ва нуфузли кишилар гуруҳи қаршилик қилмоқда.

Вашингтонда ҳозир асабий вазият юзага келди, Қўшма Штатларнинг ядро портлатишларини давом эттириши хусусида бир-бирини истисно этадиган важкорсонлар илгари сурилмоқда. Масалан, Оқ уй аппаратининг раҳбари Д. Риган АҚШ гўё ядро қуроли синовларини ялпи ва батамом тақиқлаш ҳақидаги шартномага қарши эмас, лекин бу шартномага қўшила олмаслигининг боиси шундаки, зарур назорат системаси йўқ, деб айтди. АҚШ президентининг бошқа вакиллари эса назорат тўғрисидаги важкарсонларни нари суриб қўйиб, АҚШга синовлар ядро қуролини такомиллаштириш учун зарур, деб айтмоқдалар.

Агар АҚШга ядро портлатишлари ҳарбий устунликка эришиш учун беҳуда уриниб, ядровий қуролланиш пойгасини давом эттириш учунгина зарурлигини тан олинмаса аслида Америка Қўшма Штатлари Совет Иттифоқининг ўз ихтиёри билан ядро қуроли синовларини тўхтатиб қўйиш тўғрисидаги ташаббусига нега қўшилмаётганлигини тушунтириб бериш учун Вашингтоннинг тузукроқ гапи йўқ.

Албатта, гап контролга келиб тақалаётгани йўқ. Совет Иттифоқи аслида контролнинг ҳар қандай формалари ва, ҳатто, бизнинг фикримизча, керагидан ҳам кўпроғини таклиф этмоқда. АҚШ эса барибир ядро синовларини тўхтатишга рози бўлаётгани йўқ. Энди ҳаммага аниқ-равшан бўлиб тургандек, Вашингтон контрол ҳақида асло ғамхўрлик қилаётгани йўқ, у ядро қуролининг янги турлари ва типларини яратиш бўйича ишларни давом эттиришни ҳаспўшлаш учун шу тахлитда уринмоқда. Сўнгги вақтда ядро портлаши энергиясидан «самовий урушлар» программасини амалга ошириш учун фойдаланишга тайёргарлик ҳам ана шундай мақсад бўлиб қолди.

Зиммамга масъулиятни олиб, шуни айтишим керакки, Совет Иттифоқи учун ядровий синовларни тўхтатиш устидан назорат проблемаси йўқ. Бу Семипалатинск районида контрол юзасидан олимлар ўтказаётган биргаликдаги Совет — Америка эксперименти мисолида ҳам яққол кўриниб турибди. Эксперимент ҳақидаги келишувни Совет ҳукумати қўллаб-қувватлади, у бизнинг территориямизда ана шу экспериментни ўтказишда кўмак беришга батамом тайёр эканлигини изҳор этди. АҚШ маъмурияти эса контрол бўйича худди шундай экспериментни Америка территориясида ўтказишга тайёр эканлигини ҳозирча кўрсатгани йўқ.

Совет Иттифоқи олти давлат («Деҳли олтилиги») — Аргентина, Греция, Ҳиндистон, Мексика, Швеция ҳамда Танзания давлат ва ҳукумат бошлиқларининг ядро портлатишларини тез орада тўхтатиш юзасидан биргаликдаги фаолиятини юксак қадрлайди. Биз «Деҳли олтилиги»нинг жойларда инспекция ўтказиш билан ҳам ядро синовлари тўхтатилганлигини текшириб кўришда ёрдам бериш тўғрисидаги таклифидан ҳам фойдаланишга тайёр эканлигимизни айтдик. Бунинг учун, албатта, иккинчи томон ана шу таклифни қабул қилиши керак. Ана шу олти мамлакат экспертларининг Совет ва Америка экспертлари билан учрашуви хусусидаги таклифига ҳам биз ўзимизнинг ижобий муносабатимизни билдирдик. Бу ҳақда олти мамлакат давлат ва ҳукумат раҳбарларига М. С. Горбачевнинг кечаги жавобида маълум қилинди.

Ҳозир Совет ва Америка томонлари ядро синовларини тўхтатиб қўйиш йўли билан, сўнгра эса битим ёки шартнома имзолаш билан Ер юзида «ядро талвасаси»га абадул-абад барҳам бериш учун ҳамма асослар бор. Ядро синовларини тўхтатиб қўйиш масаласи ядро портлатишларини тўхтатиб қўйишга қаратилган якка-ёлғиз тадбир, деб кўриб чиқилмасдан, балки инсониятни ядро қуролидан халос этишнинг умумий проблемаси доирасида батамом ядровий қуролсизланишга муқаддима сифатида кўриб чиқилиши лозим. Ядро портлатишларини тўхтатиш, образли қилиб айтадиган бўлсак, калаванинг шундай бир учики, уни тортиш билан ядровий қуролсизланиш проблемасининг бутун чигалини ечиб юбориш мумкин бўлур эди. Бундай портлатишлар бўлмаса янги ядро қуроли ҳам яратилмайди, ҳозир мавжуд бўлганлари учун эса жиддий чеклашлар яратилади. Бу АҚШга ҳам, СССРга ҳам баб-баравар тааллуқли бўлади. Охир оқибатда Вашингтонда ақл-идрок ғолиб келади ҳамда қуролланиш пойгасини тўхтатиш йўлидаги тарихий имконият бой берилмайди, деб умид қилишни истар эдик.

Биз Америка Қўшма Штатлари билан тўла-тўкис контрол остида, жойларда инспекция қилиб, ядро синовларини тўхтатиш тўғрисида битимга келиш мумкин ва бундай битимни яқин орада тузиш мумкин, деб ҳисоблаётганимизни яна бир карра такрорлаймиз. Бундай битим олий даражадаги Совет—Америка учрашувида имзоланиши мумкин бўлур эди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев неча бор уқтиргандек, зарур сиёсий вазият вужудга келтирилса ва унда самарадорлик таъминланса, бундай учрашувни ўтказиш мумкин.

Журналистларнинг кўпдан-кўп саволларига жавоблар берилди.

(ТАСС).

Тошкентда урушга қарши намойиш ва митинг

(Давоми. Боши биринчи бетда).

— Корхонамиз меҳнаткашлари М. С. Горбачев Баёнотида таърифлаб берилган янги тинчлик таклифларини самимий қутламоқдалар. — деди у. — Биз Рейган маъмурияти ялпи қирғин хавфи вужудга келганлигини англаб, ақл-идрок овозига қулоқ солиши ва Совет Иттифоқидан ибрат олиб, ядро синовларини тўхтатиши керак, деб ҳисоблаймиз. Тинчликни мустаҳкамлаш учун ҳар биримиз зарбдор меҳнат қилишимиз лозим. Шу сабабли бизнинг бригадамиз халқаро тинчлик йили вахтасида туриб, Улуғ Октябрнинг 69 йиллигига қадар шу йил ўн бир ойлик топшириғини бажаришга, фақат сифатли маҳсулот тайёрлашга аҳд қилдик. Бирлашмамиздаги бошқа коллективлар ҳам ўз мажбуриятларини қайта кўриб чиқиб, рақамларни кўпайтирдилар. Бу Ватанимиз қудратини мустаҳкамлашга қўшадиган ҳиссамиз бўлади.

22-болалар уйи директори А. П. Хлебушкинанинг ҳаяжонли сўзлари янграйди:

— Мен совет кишиларининг иккинчи жаҳон уруши даҳшатларини кўрган авлодига мансубман. Биз уруш йилларида етим қолган болаларни қутқардик. Кўпгина оилаларда уруш жароҳатлари ҳали битгани йўқ. Мамлакатимизнинг ядро синовларини тўхтатиб туриш муддатларини узайтириш тўғрисидаги қарори бизнинг тинчликсеварлигимизни исботловчи яна бир далилдир. Ер юзидаги ҳамма кишилар бирлашиб, инсониятнинг тақдири, фарзандларимиз ва невараларимизнинг ҳаёти қурол-яроғ ишлаб чиқариб, бойлик орттираётган Америка монополиялари манфаати йўлида қурбон қилинишига йўл қўймасликлари керак.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президенти П. Қ. Ҳабибуллаев, Қаҳрамон она, Куйбишев номли 1-ўрта мактабнинг математика ўқитувчиси М. М. Бобоева, ёзувчи, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Б. Е. Тихомолов нутқлари мамлакатимиз ядро портлатишларини ўз ихтиёри билан тўхтатиб туриш муддатини узайтириш ҳақидаги қарорига АҚШнинг қўшилиши инсониятни ядро уруши хавфидан халос қилиш йўлида муҳим қадам бўлишига ишонч билан суғорилган эди. Нотиқлар инсоният цивилизациясини сақлаб қолиш манфаатлари ядро-космик асрида янгича сиёсий тафаккурни тақозо этаётганлигини таъкидладилар. Мамлакатимизнинг мардона ва инсонпарварлик ҳаракатлари барча халқларнинг, шу жумладан, Америка халқининг энг эзгу ниятларига ҳам мос келади.

Буни АҚШ тинчлик тарафдорлари вакиласи Вивиан Стромберг ҳам митингдаги сўзида ишончли равишда тасдиқлади. АҚШ тинчлик тарафдорларидан бир группаси шу кунларда Тошкентда меҳмон бўлиб турибди. Вивиан Стромберг ўз ҳамфикрлари номидан урушга қарши митинг қатнашчиларини табриклади ва М. С. Горбачев Баёнотида олға сурилган тинчлик ташаббусларига юксак баҳо берди ҳамда айни пайтда Рейган маъмурияти Америка халқининг фикр-ўйларини асло ифодаламаслигини таъкидлади. Оддий америкаликлар тинчликни истайдилар. АҚШдан келган тинчлик тарафдорлари вакиласи эътиқоди учун ҳукумат уларни таъқиб этиб, қандай жазоларни ёғдираётганликлари ҳақида сўзлаб берди.

— Тинчликка олиб борадиган йўл ядро портлатишлари эмас, балки ўзаро ишонч ва ҳамкорлик орқали ўтади, — деди митингда шаҳар комсомол ва ёшлари вакиласи, А. Р. Беруний номидаги Тошкент давлат политехника институти талабаси Ш. Тўраева. У республика пойтахтидаги йигит ва қизлар номидан Вашингтон сиёсатдонларидан ядро синовларини дарҳол тўхтатишни талаб қилди.

Майдон узра чўккан сукунатда Тошкент билан бирodarлашган Америкадаги Сиэтл шаҳри аҳолисига мактуб-мурожаатнома сўзлари янграб, қалбларни ларзага солди. Бу мактубда Ер юзида мустаҳкам тинчлик учун кураш куч-ғайратларини бирлаштиришга даъват этилади. Унда қуролланиш пойгасини тўхтатиш, ядро синовларини бир томонлама тўхтатиб туришни ҳар қандай ядро портлатишларини тўхтатишга айлантириш учун ҳали имконият борида барча чораларни кўриш зарурлиги таъкидланади.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ёш авлодни ўқитиш ва коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги хизматлари учун Тошкент шаҳридаги 210-ўрта мактаб директори ўртоқ Михаил Александрович РАБИНОВИЧга «Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган ўқитувчи» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми сув хўжалиги органларида кўп йил ва самарали ишлаганлиги, жамоат ҳаётида фаол қатнашганлиги учун Сирдарё область сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Турди БОБОЕВга «Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган ирригатор» фахрий унвони берди.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!

АТЕИСТИК ТАРБИЯ ҲУЖУМКОР БЎЛСИН

ЖАНГОВАР АТЕИЗМ УЧУН

САМАРАДОРЛИК ОШМОҚДА

Термиз райони партия ташкилотлари кишилар онги ва хулқидаги эскилик сарқитларига қарши кураш, атеистик пропаганданинг жанговарлиги ва таъсирчанлигини ошириш ҳамда янгича расм-русумларни турмушга кенг жорий қилиш юзасидан бир қатор тадбирлар белгилаб, уларни изчил амалга оширяпти. Бу соҳадаги ишлар атеистик лекторлар сифат ва составини аниқлаш, улар ўртасида ташкилий методик ишларни кучайтиришдан бошланди. Ҳозирги пайтда «Билим» жамияти район ташкилоти ҳисобидаги 120 лекторнинг 50 га яқини атеистик темада лекция ва суҳбатлар уюштирмоқда.

Райондаги барча бошланғич партия ташкилотларида атеистик тарбияни кучайтириш, бу соҳада юксак самарадорликка эришиш масалалари кўриб чиқилди.

Район партия комитети ва Тошкент Олий партия мактаби ҳамкорликда атеистик тарбия масалаларига бағишлаб ўтказган илмий-амалий конференцияда ҳам кўпгина йўл-йўриқлар, қимматли тавсиялар берилди. «Билим» жамиятининг бошланғич ташкилотлари, шунингдек, пропагандист, агитатор, сиёсий ахборотчи ва докладчилар, маданият, соғлиқни сақлаш ва маориф ходимлари ишни ана шу тавсия ва кўрсатмалар асосида ташкил этиб, тобора актив фаолият кўрсатмоқдалар. Бу борада айниқса, райондаги «Октябрь 40 йиллиги», Ленин номли колхозлар, Паттакесар қишлоқ Совети, 9-автокорхона, Максим Горький номли, Ленин номли ўрта мактаблар бошланғич партия ташкилотлари амалга ошираётган ишлар диққатга сазовордир. Уларнинг актив фаолияти туфайли бир неча «муқаддас жойлар» тарихи ўрганилиб, диний уйдирмалар фош этилди. Одамларни даволаш баҳонасида алдаб бойлик тўплаш пайига тушган ўнга яқин «табиб» ва «дуохон»ларнинг асил қиёфаси очиб ташланди. Динга ишонувчилар, ҳар хил эски расм-русумларни амалга ошириш камайяпти.

— Атеистик тарбияда юқори самарага эришишнинг хилма-хил форма ва методлари мавжуд, — деди район партия комитетининг секретари Рустам Аҳмедов. — Аҳолининг турли қатламлари ўртасида мунтазам идеологик кузатишлар ўтказилиши ҳам атеистик ишлар самарадорлигини оширишга катта ёрдам бермоқда. Бошланғич партия ташкилотлари, педагоглар, врачлар ва бошқа мутахассислар иштирокида ҳар бир маҳалла, хонадонда яшовчиларнинг динга муносабати ўрганиб чиқилди. Бу эса атеистик тарбияни жойларда табақаланган ҳолда ташкил этиш, якка тартибда тушунтириш ишлари олиб боришда яхши самара беряпти. «Октябрь 40 йиллиги» колхозидан Чориев, «Намуна» колхозидан Рўзиев, ўқитувчи Абдуназаров сингари атеист лекторларнинг лекция ва суҳбатларини меҳнаткашлар ҳар доим катта қизиқиш билан тинглайдилар.

Замонавий, кам сарф-харажат билан ичкиликсиз ўтаётган никоҳ тўйлари, ёшларни Совет Армияси сафига, кексаларни пенсияга узатиш, битирувчилар кечаси, паспорт топшириш ва меҳнат коллективларидаги бошқа турли анъанавий тадбирлар ана шундай янгича маросимлардандир. Районимизда бу каби тадбирлар жойлардаги янгича урф-одатларни тарғиб қилувчи комиссиялар томонидан амалга ошириляпти. Ҳозир ҳар бир қишлоқ Совети ва маҳаллада ана шундай комиссиялар фаолият кўрсатяпти. Бу соҳада активлар иш олиб бормоқда. 5 жойдаги клуб, 4 та музей, ўнлаб кутубхона, спорт заллари, кинозаллар, агитаторлар бурчаги, турмуш маданияти университетлари янгича маросим ва расм-русумларни жорий этишда методик марказ бўлиб хизмат қилмоқда.

Ҳ. ТОЖИМАТОВ.

ТАБИБНИНГ ДАРДИ БОШҚА

Баҳор кунларининг бирида 4-синф ўқувчиси Шавкат Отажонов дарсдан кейин акаси билан копток ўйнаб тўсатдан йиқилиб тушди. Шавкатнинг дадаси уни асли касби деҳқончилик бўлган водиллик Рустам «табиб-синиқчи»га олиб борди. «Синиқчи» ўнг қўли қаттиқ шикастланган Шавкатни кўздан кечирди. Қўлини сийпалаб кўрди-да, боғлаб қўйди. Яқин кунларда тузалиб, ҳеч нарса кўрмагандай бўлиб кетишидан «башорат» қилди.

Кунлар ўтди. Шавкатнинг аҳволи оғирлашди. Оғриқ зўрайгандан зўрайиб борди. Натижада унинг ота-онаси врачга мурожаат этишга мажбур бўлишди.

Маълум бўлишича, бола йиқилганда тирсак суяги синган экан, «табиб-синиқчи» уни нотўғри тахтакачлагани учун синган суяк нотўғри ўсиб, қўл панжаларининг қон билан таъминланиши бузилган. Натижада панжалар тугилиб, мушт ҳолида тортишиб қолган. Бемор район врачлари кўригидан ўтиб, уларнинг тавсияси билан республика Соғлиқни сақлаш министрлигининг 3-касалхонасида даволанди.

Шавкатнинг онаси Фарғона район касалхонасида медицина ҳамшираси бўлиб ишлашига қарамай боласини «хонаки табибларга» олиб бораётган отага ҳеч нарса демаган. Беморни Рустам «синиқчи»га шахсий машинасида олиб бориб, «холис» хизмат қилган райондаги 20-мактаб ўқитувчиси А. Азимов ҳам уни врачга кўрсатиш лозимлигини хаёлига келтирмади.

Сурхондарё область Сариосиё районидаги 6-мактаб хизматчиси И. Назаровнинг 7 яшар қизи Муҳайё тўсатдан шикастланди. Ўнг қўлининг елкадан пастини қимирлатолмай қолди. Ота ўзи ишлаётган мактабнинг география ўқитувчиси Мелиқул Остонаевга мурожаат этди. М. Остонаев эса Муҳайёнинг елка суяги чиққан деган хаёлда ўз усулини қўллади. Оғриқ босилиш ўрнига кучайди.

Содда ота ва она болани шу аҳволда олиб юришади. Ниҳоят, район бирлашган касалхонасининг травматология бўлимига мурожаат этишди. Қизчанинг елка суяги синганлиги, «табиб-ўқитувчи»нинг нотўғри боғлаши ва врачга кеч мурожаат этилганлиги сабабли синган суяк атрофида йирингли яллиғланиш аломати пайдо бўлгани ҳамда касаллик мураккаблашгани аниқланган. Зудлик билан тегишли чора — операция ва тиббий муолажа кўрсатилгач, натижа кўнгилдагидек бўлиб чиқди. Жажжи Муҳайё тез орада тузалди.

Шўрчи районидаги 18-мактабнинг 1-синф ўқувчиси Олим Худойқуловнинг касаллик тарихи булардан ҳам ўтиб тушди. Олим қаттиқ йиқилгани туфайли оёқ суяклари шикастланди. Олимнинг шу мактабда ишлаётган онаси Хуморхон Ёрбобоева ва бошқа ўқитувчилар уни яқин атрофдаги фельдшерлик пунктига олиб бормасдан «Ленинизм» колхозида сартарошлик қилаётган Қурбон Ёқубовга кўрсатишади. «Синиқчилик»ни иккинчи касб қилиб олган сартарош Олимнинг шикастланган чап оёғини чап томонга тобора тортиб боғлаб қўяди. «Табиб» 3—4 кун уйда ётиб туриши, тез орада оёққа туриши ҳақида ваъда берди. Афсуски, унинг айтганича бўлиб чиқмади. «Синиқчи» оёқ суяги билан бирга сон суяги бошчасини ҳам қуймучдан чиқариб юборган экан. Ниҳоят, район марказий касалхонаси травматология бўлими мудири Ҳ. Қорақулов томонидан шикастланган оёқ даволанди.

— Бундай беморлар бизнинг областда тез-тез учраб туради, — дейди варч Ҳ. Қорақулов. — Агар уларни шикастланган куниёқ касалхонага олиб келганларида даволаш анча осон бўларди, соғайиш муддати қисқарарди. Бемор ҳам қийналмасди. Ҳар хил «табиб», «синиқчи», «хонаки шифокорлар»га мурожаат этиб, наф кўрмаган 2,5 -3 ойлик касални касалхонага келтиришади.

Айни пайтда республикамизнинг ҳамма аҳоли пунктларида етарли миқдорда касалхоналар, амбулаториялар ва поликлиникалар ишлаб турибди. Улар малакали мутахассислар, турли касалликларни даволовчи врачлар, ҳамда энг замонавий фан-техника ютуқлари даражасидаги асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Ана шундай шароитда баъзи ота-оналар ўз фарзандларини шифокорларга кўрсатмасдан алдамчи «синиқчи»лар, бойлик тўплаш пайига тушган «табиб»лар ҳузурига боришларини қандай баҳолаш мумкин?

— Олимларимиз ўтказган кузатувлар шуни кўрсатадики, тўсатдан шикастланганларнинг 20 проценти медицина муассасаларига кеч мурожаат этишар экан, — дейди Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги Травматология ва ортопедия илмий-текшириш институти директори, медицина фанлари доктори Т. Унгбоев. — Бунинг сабаби улар гўё «синиқчи»лардан тезроқ шифо топишармиш. Ана шундай сохта шифокорларга бориб ҳам беморни қийнаб, ҳам ўзларининг ҳаловатларини йўқотиб, натижа кўнгилдагидек бўлмагач, врачларга мурожаат этишади. Шуни айтишим керакки, бу фақат беморнинг ўзига ёки унга қаровчиларгагина эмас, умуман шифокорларга, қолаверса, давлатимиз учун ҳам катта зиён етказади. Масалан, травматология бўлимларида даволанувчи бир беморнинг ҳар кунига давлат 15 сўм сарфлайди. Биргина бизнинг институт клиникасида ўтган йили 4 мингга яқин бемор даволаниб, меҳнат қучоғига қайтди. Шулардан 243 нафари турли табибларга мурожаат этган, касални ўтказиб юборишган. Кеч мурожаат этиш туфайли, давлатнинг бир бемор учун нормадаги 450 сўм ўрнига 1350 сўм сарфлашига тўғри келди.

Энди бир-икки оғиз юқорида келтирилган мисоллар ҳақида. Жароҳатланган уч ўқувчининг атрофида оддий кишилар эмас, тарбиячилар, айтиш мумкинки, давримизнинг етук зиёлилари бўлган. Наҳотки, зиёли киши ҳам ҳамон эскилик ва бидъат ботқоғига ботса?

А. ЭРГАШЕВ,
республика санитария маорифи уйининг врачи.

ИШИМИЗНИНГ МУҲИМ СОҲАСИ

Шу кунларда совхоз партия ташкилоти 130 коммунистга суяниб, ғоявий-сиёсий ва тарбиявий иш самарадорлигини ошириш борасида катта ишларни амалга оширмоқда. Йил бошидан буён партия бюросининг мажлисларида, коммунистларнинг умумий йиғилишларида партия съездлари қарорларини ўрганиш, уларни ҳаётга татбиқ этиш билан бирга инсон омилидан тўғри фойдаланиш, иш самарадорлигини ошириш масалалари муҳокама этилди.

Шуни айтиш керакки, бизнинг чўлқувар коллективимиз асосан ёшлар ва ўрта ёшлилардан иборат.

Партия ташкилоти ва қишлоқ Совети ижроия комитети ҳамкорликда ҳар хил бадиий кечалар, суҳбат ва лекциялар ўтказяпти. Совхоз клуби қошида ташкил этилган «Атеист бурчаги» янги материаллар ва экспонатлар билан тобора бойитиб борилмоқда.

Совхозимизда қария онахонларимиз иштирокида «Гулёр» ҳамда «Гулдаста» ёшлар ансамбли фаол иш олиб бормоқда. Айрим диний ақидаларга сиғинганлар билан активларимиз уйма-уй юриб, яккама-якка суҳбатлар ўтказишади. Табиблар ва бошқа «хонаки даволовчи»ларга мурожаат этадиганлар кескин камайди. Врачлар, педагоглар, ишлаб чиқариш илғорлари бирлашиб ҳозирги замон талаблари ва медицинамиз ютуқлари ҳақида, диний ақидаларнинг зарари хусусида тушунтиришлар олиб боришмоқда. СССР Олий Советининг депутати Мунаввар Мирбобоева, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Тоғай Идиқулов, Ленин ордени нишондори, қишлоқ Совети ижрокоми қошидаги янгича анъаналарни ташкил этиш комиссияси раиси Эгамберди Ботиров ва бошқалар партия ташкилотининг оммавий-сиёсий ишларни янада яхшилаш, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш борасидаги фаолиятига катта ёрдам бермоқдалар.

Тўйлар ва маросимлар янгича руҳда ўтадиган бўлди. Ортиқча ва ноўрин харажатларга йўл қўймаслик чоралари кўрилди. Диний маросимлар чекиняпти.

Совхозимизда шундай кишилар бор эдики, улар ҳатто дафн маросимларида ҳам катта харажатлар қилиб, «обрў» орттириш тушунчаси билан яшар эдилар. Партия ветеранлари ва қишлоқ Совети активларининг ишонтирарли ва дилкаш суҳбатлари ҳаётий кучини кўрсатди. Улар ўз камчиликларини тушуниб етишди.

Совхоз бўлимлари, дала шийпонлари, устахоналар, ферма ва бўлинмаларда ойда бир марта атеистик мавзуга бағишланган лекция ўтказилади. «Билим» жамиятининг лекторлари, етакчи мутахассислар совхозимиз ишчилари билан учрашадилар.

Совхоз партия ташкилоти бундан кейин ҳам ғоявий-сиёсий ва оммавий-тарбиявий ишни тобора такомиллаштириб бораверади. Тарбия ишининг муҳим соҳаси бўлган атеистик тарбия ҳар галгидек энг долзарб вазифа бўлиб қолаверади.

Н. ҒОЗИБЕКОВ,
Ильич районидаги 7-совхоз партия ташкилотининг секретари.

Динга қарши пропаганда ва атеистик тарбия проблемаси—республика партия ташкилотлари олдида турган жиддий проблемалардан биридир

(Ўзбекистон Компартияси XXI съезди материалларидан).

«Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Бирлашма партия комитети қошида ташкил этилган сиёсий маориф кабинети ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларнинг севимли масканига айланган. Бу ерда улар марксизм-ленинизм назарияси, Коммунистик партия тарихи ва КПССнинг ленинча сиёсати билан бирга илмий атеизм асосларини ўрганишади.

СУРАТДА: кабинет мудири В. Крамаренко (чапдан иккинчи) бир гуруҳ тракторсозларнинг адабиёт танлашига ёрдам бермоқда.

Г. Ёқубов фотоси.

ТАЛАБЧАНЛИК ҚАНИ?

Коммунист Абдикарим Қурбонов ўғли Саидқул Қурбонов ва келини Халима Абдиевага диний никоҳ ўқитишга йўл қўйиб берди. Мулла Рўзимурод Жумаев бу маросимни ўтказаётганда ҳатто бош-қош бўлиб турди. Келин-куёв қишлоқ Совети ижроия комитетида рўйхатдан ўтиб, қонуний гувоҳнома олишмади, диний никоҳдан ўтказилди. Келин-куёв комсомол аъзолари бўлишларига қарамай диний ақидага риоя қилишди. Қачонки, рўзғорда жанжал келиб чиққандан кейингина «сир» фош бўлди.

Ёшлар муросага келтирилди. Улар шундан кейин қонуний никоҳдан ҳам ўтдилар.

Совхоз коммунистлари Абдикарим Қурбоновнинг партия аъзосига хос бўлмаган хатти-ҳаракатларини қораладилар. Унга ҳисоб карточкасига ёзиш шарти билан қаттиқ виговор берилди. Буни райком бюроси маъқуллади. Ана шундагина «Бошчорбоғ» совхози партия ташкилоти коммунист бош бўлган, комсомоллар бўлган хонадондаги нохуш вазият ҳақида жиддий ўйлаб қолишди.

Деҳқонобод райони бундай нохуш воқеалардан ҳали тўла мусаффо бўлгани йўқ. Райондаги айни шу мисолга яна қайтадиган бўлсак, рўй берган бу воқеа баъзи коммунистлар эски расм-русумларга риоя қилишидан далолат берувчи ягона факт эмас. Совхоз меҳнаткашлари орасида атеистик ишни олиб боришда расмиятчилик ҳукм сурмоқда. Кейинги бир йил мобайнида атеистик тарбияни кучайтириш масаласига доир бирорта ҳам масала кўриб чиқилгани йўқ. Район партия комитетининг бюроси шу йил 14 февраль куни ўз мажлисида атеистик тарбия ишини яхшилаш масаласини муҳокама қилиб, муҳим тадбирлар белгилаган эди. Бироқ совхоз партия комитети шу қарор асосида ўзининг муҳим соҳадаги фаолиятини ҳануз конкретлаштириб олгани йўқ. Умуман, райком бюросининг бу қарори коммунистларга етказилмаган ҳам.

Шу ҳақда сўз очганимизда партком секретари К. Саодатов меҳнат отпускасида бўлганлиги натижасида (?) қарор ва тадбирларни ишлаб чиқишга улгурмаганлигини айтди. Бу қанақаси? Партком секретари йўқлигида иш тўхтаб қолмаслиги керак-ку! Партия комитети аъзолари, активлари-чи?!

Эски расм-русумларга, диний ақидаларга қарши кураш сусайган, лоқайдлик кучайган жойда турли иллатлар илдиз отади. Шунинг учун ҳам Рўзимурод Жумаев, Раҳмонқул Мўминов, Хўжақул Норқобилов каби дин пешволари қизғин «фаолият кўрсатишмоқда». Ҳар хил диний маросимлар авж олдирилмоқда.

Шу сингари нохуш вазиятни райондаги бошқа қишлоқларда ҳам кузатиш мумкин. Диндорларнинг таъсирига берилган баъзи нодонлар учраган қабрларни ҳам илоҳийлаштирмоқдалар. Район марказидан «Оқбош» ва «Бошчорбоғ» совхозларига кета-кетгунча йўл бўйларида латта-лутталар илинган туғлар, ялоғлар кўзга ташланади. Партия ташкилоти секретарлари, ижроком раҳбарлари буларни кўриб, кўрмасликка олмоқдалар.

Обиравон, Бошчорбоғ, Бешқўтон, Дуоб, Оққишлоқ қишлоқ Советлари аҳоли пунктларида диний расм-русумларни дунёқараши заиф бўлган кишилар ўртасида тарғиб қилиш ҳоллари учрамоқда. Масалан, «оши худойи», «мушкул кушод» каби тадбирлар ўтказилмоқда.

Ёки дафн маросимида қўйи эчкилар сўйиш одатини олайлик. Одамларга ўн сўмлаб «ислоҳ пули» тарқатиш ҳоллари-чи? Бундай фактлар Усмон Юсупов номли, «Шўргузар», «Оқрабод», «Деҳқонобод» совхозларидаги катта-кичик қишлоқларда учрамоқда. Чоршанба Холбоев, Саттор Тиловов, Ҳамид Кенжаев, Муҳаммади Ибодов, Ажаб Каримов, Йўлдош Мирзаев, Юнус Қурбонов каби шахслар соддадил кишиларни лақиллатиб, мўмай даромад орттиришга интилмоқдалар.

Айрим жойларда диний ўқитиш, фол очириш, «азиз авлиёлар»га чироқ ёқиш, ҳатто, табиат инъом этган шифобахш булоқларни илоҳийлаштириш фактлари ҳам йўқ эмас.

Райондаги «СССР 50 йиллиги» совхози территориясида «Хўжаипок» деган жой бор. Шу ердаги булоқдан чиқаётган иссиқ сув физиотерапия йўли билан оёқ оғриғи, ҳар хил бод касалликларини даволашда катта аҳамиятга эга эканини медицина ҳам исботлаган. Руҳонийлар эса ундан ўз мақсадлари йўлида фойдаланишга уринмоқдалар.

Ёз пайтларида «Хўжаипок»да макон қурган шайх Йўлдош Мирзаев «авлиёлар» ўтган жойга муридларни жалб қилиш учун булоқ атрофида айланиб юради. Бунда жонлик сўйиб, шайхга назр-ниёз бериб, «дуосини» олиб қайтаётган кимсалар ҳам йўқ эмас.

Дин-хурофот. Бу жамиятимизга салбий таъсир етказиши маълум. Айрим динга ишонувчи кишиларга буни тушунтиришда атеистик тарбиянинг роли беқиёс. Афсуски, атеистик иш самарадорлигини оширишда маҳаллий партия ва комсомол ташкилотларининг таъсири сезилмайди. Кўпинча улар амалий иш ўрнига қуруқ маълумот тўплаш билан кифояланадилар. Шунингдек, Деҳқонобод район ижроия комитетининг аҳоли ўртасида янгича одат ва анъаналарни пропаганда қилиш кенгаши фаолияти ҳам талабга жавоб бермайди.

Районда янги урф-одатлар ва анъаналарни ўтказишга мўлжалланган бинолар суст қурилмоқда. Колхоз ва совхозларгина эмас, район марказининг ўзида ҳам бирор типовой клуб, кинотеатр ёки ЗАГС биноси қурилмаган. Чўпон-чўлиқларнинг бу борадаги талаблари ҳисобга олиниб, буларни қуриш ҳақида, ҳатто, ўйлаб ҳам кўрилмаяпти.

Район ёшлари ўртасида атеистик тарбияни кучайтириш ишлари қаноатланарли эмас. Айниқса, мактаблардаги аҳвол кишини ташвишлантиради. Титов номли, Лиза Чайкина номли, Свердлов номли, Олег Кошевой номли ва Низомий номли мактабларда атеистик тарбия шунчаки расмият учунгина олиб боriляпти, холос. Мактаб раҳбарларининг, комсомол ва пионер ташкилотларининг умумий иш планида «атеистик тарбия» масалалари қайд этилган бўлса-да, амалий иш йўқ.

Инкор этмаймиз, Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездида қилинган ҳаққоний танқиддан район партия комитети муайян хулоса чиқариб, атеистик тарбиянинг ҳужумкорлигини оширишга ҳаракат қилди. Аҳоли ўртасида атеистик тарбияни кучайтириш билан боғлиқ масалалар район партия активи йиғилишида ҳам, халқ депутатлари район Совети сессиясида ҳам кўриб чиқилиб, муҳим қарорлар қабул қилинди, тадбирлар белгиланди. Бундан ташқари жойларда диннинг реакцион моҳияти ҳақида тушунтириш ишлари олиб борилмоқда. Атеист лекторлар «Дин — афъюндир», «Ислом динининг оила ва никоҳга муносабати», «Янгича анъаналар ва маросимлар — ҳаётга» каби мавзуларда лекция ва суҳбатлар ўтказмоқдалар. Мактабларда, муассасаларда атеистик хона ва бурчаклар ташкил этиляпти.

Лекин булар муҳим ишнинг бошланиши, холос. Асосий эътибор атеистик тарбиянинг самарадорлигини оширишга қаратилиши керак.

Район партия комитети кўзланган мақсадга эришиш учун аввало коммунистларга нисбатан талабчанликни ошириши, атеистик тарбия борасидаги ишни давр талаблари асосида тубдан қайта қуриши зарур.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

«АТИРГУЛ» НИҚОБИ ОСТИДА

Эроннинг Қум шаҳрида жаҳон ислом озодлик ҳаракати намояндаларининг бош ассамблеяси бўлиб ўтди. Ассамблея ташкилотчилари уни «Қуддус куни»га белгилаганлари бежиз эмас. Эрон раҳбарлари бу кунни барча мусулмонларнинг мазкур шаҳарни озод қилишдаги кураш куни деб расмий эълон қилгандилар. Бироқ, ассамблеяда гап мусулмон давлатларининг умумий муҳолифи — империализм ва сионизмга қарши кураш ҳақида боргани йўқ. Аксинча, Қумдаги йиғинга келган афғон аксилинқилобчилари тўдаларининг, қатор мамлакатлар экстремистик гуруҳларининг бошлиқлари ўзларининг қўпорувчилик фаолиятлари ҳақида ҳисоб бердилар.

Бу соҳада, айниқса, «Афғонистондаги ислом революцион ҳаракатининг» эронлик эмиссари Абу-Шариф алоҳида ажралиб турди. У афғон халқига ўлим ва вайронгарчилик келтираётган босмачиларнинг «муваффақиятлари» ҳақида оғиз кўпиртириб гапирди.

Бундай йиғинлар Эронда биринчи маротаба бўлаётгани йўқ. Халқаро ислом конференциялари, турли йиғинлар ўтказиш ниқоби остида бу ерга афғон аксилинқилобчиларининг вакиллари мунтазам равишда таклиф қилинаётир. Бундай тадбирлар ўтказиш — аҳолиси ислом динига эътиқод қўйган мамлакатларга нисбатан расмий Теҳрон ташқи сиёсатининг ажралмас қисми бўлиб қолмоқда.

Мамлакат руҳонийлари ҳукумат тепасига келганларидан сўнг унинг бош йўлини белгиладилар. Бу йўл Эрон раҳбарлиги остида бутун мусулмонларни «улкан ислом жамоасига» бирлаштириш ниятида жаҳонда «ислом революцияси»ни ёйиш эканлигини тантанавор равишда эълон қилган эдилар.

Ислом «курашчилари» аввало Афғонистонга нисбатан Эрон орқали таъсир ўтказишга уринаётирлар. Эрон территориясида душманлар учун ҳарбий базалар барпо қилинган. Босмачилар қурол-яроғ ва пуллар билан таъминланаётир. Улар террористик ҳаракатлар сабоғини ҳам Эронда олмоқдалар. Афғон халқига қарши Эроннинг «ислом революцияси посбонлари» бўлинмалари ҳам ишга солиняпти.

Мусулмонлар онгини заҳарлашда ислом дини тарғиботчилари ва пешволари чиройли ибора ва қуруқ ваъдаларга ҳам сахий бўлиб кетадилар. «Ислом революцияси»ни улар «баҳор нафаси ва атиргул ҳиди»га қиёслайдилар. Инсониятни барча социал ва бошқа муаммолардан халос қилишга қодир ягона куч деб баҳолайдилар.

Ҳозирги «Эрон атиргуллари»нинг тиканлари ўткирликда қадимги Эрон шоҳи гулдастаси тиканларидан қолишмаётир. Эроннинг бошқа мамлакатлар ишларига аралашув сиёсатини араб мамлакатлари Лигаси, ислом конференцияси ташкилоти, кўпгина мусулмон арбоблари, АДР ҳукумати ва бошқа давлатлар кескин қораламоқдалар.

Қумдаги йиғин қатнашчилари Совет Иттифоқининг АДРга нисбатан ташқи сиёсатини, СССРнинг янги ҳаёт қураётган афғон халқига қардошларча интернационал ёрдамини бузиб кўрсатишга ҳаракат қилишди.

Бу бўҳтон муносабати билан нима дейиш мумкин?

1918 йилдаёқ В. И. Ленин Совет ҳукуматининг Эрон билан ўзаро алоқалари эркин шартномалар ва бир-бирини ҳурматлаш асосидагина йўлга қўйилиши лозимлигини таъкидлаган эди.

Ленин принципларига содиқ Совет Иттифоқи Эронга нисбатан дўстона ва яхши қўшничилик сиёсатини оғишмай амалга ошириб келган. Айнан Совет Иттифоқи империалистик кучларни, аввaламбор тўғридан-тўғри босқинчилик йўлини танлаган АҚШни жиддий огоҳлантирганлигини Эрон халқи яхши билади. Айнан Совет Иттифоқи АҚШ ва унинг иттифоқчилари томонидан ишлаб чиқилган Эронни иқтисодий қамал қилиш планини барбод этганлигини эслатиб ўтиш фойдадан ҳоли эмас. Тарихий тажриба шуни кўрсатиб турибдики, Москва билан Теҳрон ўртасида дўстона алоқаларнинг мустаҳкамланиши Эроннинг миллий манфаатларига тўла-тўкис мос келади. Аксинча, яхши қўшничилик позицияларидан чекиниш асло наф келтирмаган. АҚШ босқинчилари Ливияга ҳужум қилганларидан сўнг, фалокат Эрон устида ҳам ўралаб қолди. Бу ҳол мамлакат раҳбарларини антиимпериалистик кучлар билан ҳамкорликка путур етказиш Эрон манфаатларига асло мос келмаслиги ҳақида жиддий ўйлантириши зарур эди. Америка бомбаларидан тоат-ибодатлар ҳимоя қила олмайди. «Эътиқод учун курашчилар»нинг кўпчилиги эса бундай ҳолда ўз ҳомийларига ташаккур айта олмай қолиши турган гап. Ахир улар бир қўллари билан Теҳрондаги, иккинчи қўллари билан эса Вашингтондаги ҳомийларидан эҳсон олишмоқда. Башорат закийликдир. Ёки Саадий айтганидек «қилич тиғига қўл урмоқ — донолар иши эмас».

Сиёвуш МУҲАММАДИЙ.
(АПН).

САҲИФАДА:
• НАЗМ ДАФТАРИДАН • ОИЛА ҚУВОНЧИ • ФАКТ ВА ШАРҲ • ДОРИ-ДАРМОН—БАЪЗАН АРМОН

ЯНГИ ШЕЪРЛАР

Жуманиёз ЖАББОРОВ.

ЭГАТ БОШИДАГИ ЎЙЛАР

Оқ фасл бошланур арафа кун бу,
Беҳад далаларда гуркирар пахта,
Во ажаб! Ўзига хос бир якун бу,
Неки бор гулшану дову дарахтда.

Энтикиб кетаман! Эртага терим.
Қанчалар ҳаяжон, қувонч, изтироб...
Энг асил матосин заҳматкаш ерим
Тарози бошида этар сарҳисоб.

Сирли бир уммондир бу улуғ дала,
Не орзу-ниятлар бағрида ниҳон.
У зилол океан, у оппоқ қалъа,
Мардлик, ростгўйликка мангу имтиҳон.

Тозалик мезони, асил момиғим,
Ёлғонлар юзингга сурганида гард,
Зирқираб кетгандир минг бир томиринг,
Менинг ҳам қалбимда ўша аччиқ дард.

Катта ҳужум олди бизни туйғулар
Саратон авжида этаркан «сийлов»,
Юракларда оппоқ умид туғилар,
Ҳақиқат аталмиш шиддатли синов.

ЧЕТДА ТУРГАН КИШИГА

Ўлчовлар, қолиплар, мезонлар янги,
Сўзларда, созларда кураш жаранги,
Ўз жилосин топди ҳақиқат ранги,
Фақат ёлғиз сенинг ўз туғёнинг йўқ.

Яшаш — бу абадий интилиш, тоқат,
Ҳаёт лавҳалари қаршингда қат-қат,
Талабу эҳтиёж сенда кўп, фақат
Ишга иштиёқинг ва жавлонинг йўқ.

Виждонинг қаърига шўнғи бир нафас,
Ҳар нафас ҳаётда азиз, муқаддас,
Ҳаётнинг оқими сермавж, забардаст,
Унда ҳали сенинг жон-жаҳонинг йўқ.

Улуғ сафлар аро бормоқ—олий бахт,
Мустаҳкам илдиздан яйрайди дарахт.
Тинимсиз карвондир бораётган Вақт,
Ҳамқадам бўлолсанг, ҳеч армонинг йўқ.

СЕНИНГ ҚУВОНЧИНГ

Бешикка сиғмайин гувранар гўдак,
Бу катта оламнинг жажжи вориси.
Нурдай топ-тоза бу полапон юрак,
Шу майин сочларда гулнинг бор иси.

Фарқи йўқ, ким бўлсин, қизми, ё ўғил,
У билан тўлгайдир эртамиз сафи.
Агар йигит бўлса бўлсин мард, норғул,
Қиз бўлса — оламни тутсин шарафи.

Қаранг, қандай тиниқ, беғубор бу қалб,
Балки қуёшни илк акс этган шабнам,
Худди шундай дилни эта билур жалб,
Ва, кўзга бахш этур шунчалик байрам.

Қўлимга оламан... гўё заминнинг
Эртаси кафтимда қиқирлаб кулар.
Ҳар битта кулганинг юрагимга тенг,
Сенга бахшидадир олий туйғулар.

Масъулман сен учун, эй ушоқ фарзанд,
Фикримда жаҳоннинг танг ташвишлари.
Шубҳалар бўғзимдан олади баъзан,
Даҳшатга солади дунё ишлари.

Аҳраман шогирди бўлган ёвуз кўп,
Уларга гўдакнинг қиммати қанча!
Улар қитъаларда изғишар тўп-тўп,
Қўлларида ханжар, очлик, тўппонча.

Кеча Африкада она отилди,
Шираси тош қотди азиз кўкракнинг,
Мурғакнинг ризқига заҳар қотилди,
Унинг тақдирдоши оламда минг-минг.

Човут солмоқ бўлади борлиққа атом,
Тинчлик ёқасидан тутиб ларзакор.
Йўқ, кулгинг сўлмасин, жажжи зурёдим,
Дунёда эзгулик деган қудрат бор.

Бу қудрат миллионлар жамулжам кучи,
Эрку бахт аталмиш буюк иштиёқ.
Сенинг қувончингни сақламоқ учун
Барча сарҳадларда турибди уйғоқ.

Берлинда ҳайкал бор: совет аскари
Гўдакни тупроқдан кўтарганча даст,
Мағрур боқиб турар истиқбол сари.
Ўша мерос ҳуқуқ бизга муқаддас.

ФОТИМА, ЗУҲРА, ХУСАН

✦ КИТОБ. Раҳмоновлар хонадонида бир йўла уч чақалоқнинг овози янграб қолди.

— Эгизаклар муборак бўлсин!

Қўни-қўшниларнинг бундай дил сўзлари хонадон соҳиблари — «Китоб» совхоз-заводи ишчилари Зулфия Юсупова билан Воҳиджон Раҳмоновларнинг шодлигини оширмоқда. Ҳозир она ва болаларнинг соғлиғи яхши. Оиладаги фарзандлар энди етти нафарга етди.

Район туғруқхонасининг меҳрибон шифокорлари С. Қурбонова билан Х. Файзуллаевалар она ва кичкинтойларга парвона. Болалар врачи М. Абдуллаева эгизакларнинг соғлом ва тетик бўлиши ҳақида қайғурмоқда.

Суратда: эгизаклар бахтиёр ота-оналар бағрида.

Ф. РАЖАБОВ фотоси.

• ТАБИАТ ВА ИНСОН

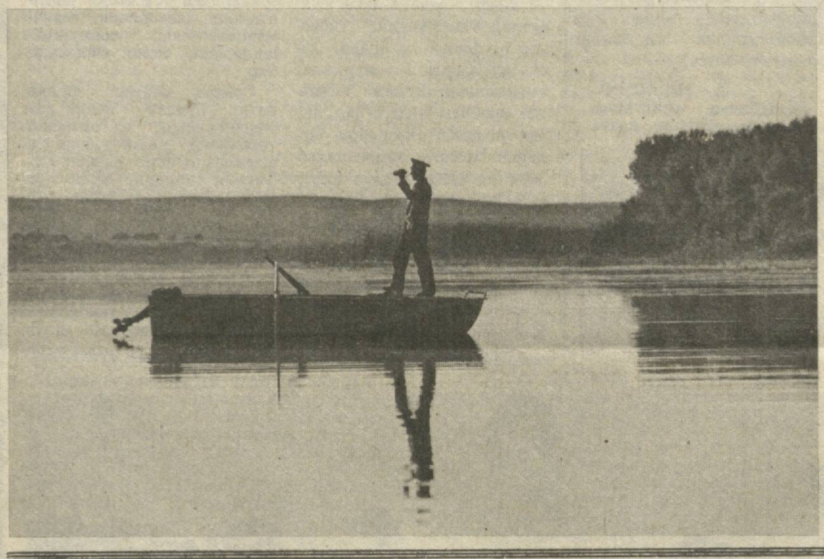

Она табиатни муҳофаза қилиш ва унинг ресурсларидан оқилона фойдаланишга бугунги кунда ҳар қачонгидан ҳам алоҳида аҳамият берилмоқда.

Сирдарё область Ворошилов районидаги «Рассвет» совхози меҳнаткашлари ўз хўжаликларидаги қўриқхонанинг бетакрор ҳуснини, ўсимлик ва ҳайвонот дунёсини авайлаб асрашдек олижаноб вазифани адо этишмоқда. 365 гектарлик территориянинг деярли ярми тўқайзор — қирғовуллар маскани. Яқин-яқингача ҳам бу ажойиб қишлоқларнинг буткул йўқолиб кетиш хавфи йўқ эмасди. Табиатпарвар кишилар саховати туфайли қирғовуллар макони доимий назорат остига олинди.

Хўжаликнинг ўз ҳовузи ҳам бор. Сувда сузаётган оппоқ оққушларни, ёввойи ўрдак ва ғозларни кўрган кишининг ҳаваси келади. Совхозда бундай жониворларни кўпайтиришга катта аҳамият берилмоқда. Жумладан, ёввойи ўрдак бундан икки йил илгари қўриқхонада фақат 58 дона эди, холос. Бугунги кунда улар қарийб 80 марта кўпайган.

Суратда: осойишталик ҳукм сураётган қўриқхона.
В. ВТЮРИН фотоси (ЎзТАГ).

АХБОРОТ

КОЛХОЗДА БИОФАБРИКА

Элликқалъа районидаги Калинин номли колхозда биофабрика қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Кейинги йилларда зарарли ҳашаротларга қарши кураш химиявий эмас, балки кўпроқ биологик усулда олиб борилмоқда. Бу билан деҳқончиликни яхшилаш ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, хўжалик экономикасини юксалтириш имкониятлари кенгаймоқда. Шу кунларда пахтакорлар беш йилликнинг дастлабки йилида 1700 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 34, 5 центнердан ҳосил кўтариш, ялпи ҳосилни 5800 тоннага етказиш учун ғўза парваришини жадаллик билан олиб бормоқдалар.

— Корхонамизнинг қуввати 5 минг гектарга етади, — дейди биофабрика мудири Туркишбой Жулдузбоев.—Шу кунгача колхозимиздаги пахта майдонлари биологик усул—трихограмма билан ишланди. Бундан ташқари гарбобраконни кўпайтирадиган алоҳида линия ишлаб турибди. Гарбобракон билан шу йилнинг ўзида минг гектарли майдонга ишлов берилди. Ҳашаротларга қарши курашнинг бундай воситаси билан қўшни колхозларни ҳам таъминлаш мўлжалланмоқда.

— Биологик усулнинг фойдаси шундаки, — деб суҳбатга қўшилади колхоз раиси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор Қаландар Бойназаров,—ҳар йили 40-45 минг ва ундан ҳам кўпроқ маблағни тежаб қолиш имконини беради. Энг муҳими, табиатни муҳофаза қилиш ишига муносиб ҳисса қўшамиз.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири

ДЕНГИЗЧИЛАР МАКТУБИ

Китобсеварлар область ташкилоти адресига Тинч океанда сузиб юрган теплоход денгизчиларидан мактуб келди.

«Қадрли дўстлар,—дейилади хатда,—Сизлар юборган кутубхоначани олиб, ғоят хурсанд бўлдик. Узоқ сафарда Ўзбекистон, шу жумладан Бухоро области меҳнаткашлари ҳаёти тўғрисидаги адабиётларни мароқ билан ўқиймиз. Теплоходимиз қадимий шаҳрингизнинг номи билан аталгани учун ўзимизни ҳам бухоролик деб ҳисоблашга ҳақлимиз деган фикрдамиз...»

Китобсеварлар жамиятининг аъзоси бўлган 100 мингдан зиёд бухоролик шу кунларда шахсий кутубхоналаридаги адабиётлардан мана шундай кичик кутубхоначалар ташкил қилиш ташаббусига қўшилган. Кейинги ярим йилликда ўнлаб шундай кутубхоначалар Бутуниттифоқ зарбдор комсомол қурилишлари, Чернобиль АЭСидаги бахтсиз ҳодисадан зарар кўрган Киев областининг шаҳар ва қишлоқларига, Афғонистон Демократик Республикаси меҳнаткашларига жўнатилмоқда.

Н. НАИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ШАҲАРЧА, ДЕЙСИЗ

Жиззах даштидаги тўнғич хўжаликлардан бири — Ульянов номли совхознинг марказий қўрғони қисқа давр ичида шаҳар типидаги обод посёлкага айланди.

Барча хонадонларга табиий газ киритилган. Муҳташам савдо маркази, шарқ услубида қурилган гумбазли чойхона ва ошхона, қишлоқ врачлик амбулаторияси, дорихона, новвойхона, ҳаммом, ёзги кинотеатр, почта, стадион ва бошқа объектлар ўзига хос шаҳарча кўркига кўрк бағишлаб турибди. Яқинда фойдаланишга топширилган битта қўш қаватли ва тўртта коттеж уйларда 20 дан ортиқ чўлқувар ҳовли тўйлари ўтказди.

Даштдаги ягона ҳисобланган замонавий бозорнинг ишга туширилиши ҳам қишлоқ аҳлига маиший хизмат кўрсатишни тубдан яхшилашга имкон берди. Бозорда гўшт, мева, сабзавот дўконлари, турли маҳсулотлар сақланадиган омборхоналар мавжуд. Шунингдек, 450 ўринли қишки клуб, 10 дан ортиқ хизмат турлари кўрсатиладиган икки қаватли маиший хизмат уйи қурилиши ниҳоясига етказилмоқда.

Бундай қулайликларни яратишда «Мирзачульсовхозстрой» тресті бунёдкорлари ғайрат кўрсатишмоқда.

Ҳ. НАБИРАЕВ.

МЕДИЦИНА МУАССАСАЛАРИ: ҚАЙТА ҚУРИШ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА?

ҲОЗИРЧА ЙЎҚ ЭМИШ...

Дори-дармонлар асосан врачнинг рецепти билан берилади. Бу тартиб уларнинг камлигидан эмас, балки одамлар саломатлигини кўзлаб жорий этилган. Аммо айрим дорихоналарда унга амал қилинмаяпти. Наманган шаҳридаги 56-дорихонада масалан, Олимжон Қаҳҳоров пенициллин, алоэ дориларини ҳеч қандай ҳужжатсиз сотмоқда. Бу ерда муддати ўтиб кетган дориларнинг мавжудлиги ҳам кишини таажжублантиради. Рейд вақтида ҳар бири 2 сўм 2 тийин турадиган 9 қути галантамин (гидробромид) топилди. Ваҳолонки, бу дори шу йил июль ойигача сотувдан олиб ташланиши лозим эди.

Қоидага кўра дорилар махсус ёки мосланган омбор, яшик, шкафларда сақланиши зарур. Акс ҳолда сифатига путур етади. Шу боис соғлиқни сақлаш органлари қўлланмасига мувофиқ айрим дорилар витринага қўйилмайди. Бу баъзиларга қўл келмоқда. Улар шундай дориларни хоҳлашса беришади, хоҳлашмаса йўқ. 40-дорихонада бўлиб, унинг мудири Аҳмаджон Бойдадаевдан пенициллин ва реапирин сўрадик. У ҳозирча бундай дорилар йўқлигини айтди. Аслида эса акси бўлиб чиқди.

Латифжон Раҳимов мудир бўлган 18-дорихонада ҳам айни шундай воқеа такрорланди. Бу ерда тайёрланган препаратларнинг муддати кўрсатилмагани қизиқ.

Область дорихоналар бошқармаси бошлиғи Л. Абдулҳаев ва унинг ўринбосари У. Пўлатовлар суҳбат чоғида дориларни витринага қўймай тўғри қилишган деб ўз хизматчиларини ёқлашга уриндилар. Тўғри, қўлланма бўйича улар ҳақ. Хўш, витринада сақлаш мумкин бўлмаган дориларнинг бўш қутисини пештахтага қўйиш ёки рецептларга бериладиганларининг рўйхатини илиб қўйишса бўлмасмикин? Бундай қилишга дорихона хизматчиларининг вақти йўқ эмиш. Мантиқни қаранг!

Оқибатда зарурат билан иши тушган кишилар ранжимоқдалар. Чунончи, Чустдаги 1-дорихона мудири Шаҳобиддин Эргашев рецептсиз дори сотган. Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва қатнашчилари учун ажратилган дориларни ҳам умумий нархда пуллаган. У ўтган йили уч марта огоҳлантирилди. Ниҳоят, ишдан бўшатилди. Аммо қинғир ишга қўл урган бу шахс ҳозир яна айни шу дорихонада... назоратчи-доришунослик қилмоқда.

Дорихоналарга бириктилган автомашиналар базадан товар ташиши, уруш ва меҳнат ветеранлари ёки қаровчиси бўлмаган беморларнинг уйига буюртма бўйича дори етказиб бериши керак. Лекин бу машиналар кўпроқ дорихона мудирларига хизмат қилмоқда. Текшириш ўтказилганида шу нарса маълум бўлдики, йил бошидан бери бор-йўғи элликка яқин хонадонгагина буюртма элтиб берилган, холос.

Автомашина ёрдамида уйга дори етказиб берилиши мумкинлигини кўпчилик билмайди ҳам. Шаҳардаги учта, районлардаги 7 та дорихонада автомашиналар борлиги ва улар аҳолига хизмат кўрсатиши тўғрисида на маҳаллий матбуотда, на радиода эълон берилган. Ваҳолонки, шаҳар дорихоналарига автомашина ажратилганига 10—12 йил, районларникига эса 4—6 йил бўлган. Жиддий текшириш ўтказилмагани учун ҳам халққа хизмат қиладиган ана шу машиналардан дорихона мудирларининг шахсий ҳузур-ҳаловати йўлида фойдаланилмоқда. Социал адолат принципига зид бўлган бу аҳвол кишиларнинг партия-ҳукуматимизнинг шу соҳадаги ғамхўрлигидан бебаҳра қолишига сабаб бўлмоқда.

Афтидан, ишни яхшилаш бўйича барча соҳада амал қилаётган жадаллаштириш ва қайта қуриш жараёни область дорихоналарига етиб келмаган кўринади. Аҳолига хизмат кўрсатиш форма ва усулларини такомиллаштириш ўрнига турли қўлланмаларга бир томонлама ёндашилаётгани, бу ҳол одамларга ноқулайлик туғдираётгани, баъзи бир нопок сотувчилар эса ундан ғаразли мақсадларда фойдаланаётгани шундан далолатдир.

Ш. ТОПИЛДИЕВ,
Наманган шаҳар халқ контроли комитетининг инспектори.

Ш. ХОЛМИРЗАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ОБ-ҲАВО

ШУ ҲАФТАДА

Ўзбекистон ССР Гидрометеорология марказининг хабар беришича, республикада ҳафтанинг бошида ҳаво қуруқ, нисбатан иссиқ бўлади. Ҳарорат кечаси 14—19, кундузи 30—35 даража, Қашқадарё, Сурхондарё областларида ва чўл зонасида кечаси 16—21, кундузи 32—37 даража атрофида иссиқ бўлади.

Ҳафтанинг ўрталарига келиб ҳаво 2—4 даража кўтарилади, ҳафта мобайнида енгил шабада эсиб туради, чўл зонасида вақти-вақти билан шарқдан эсаётган шамолнинг тезлиги секундига 15—20 метрга етиб, чанг-тўзон кўтарилади.

Ҳафта мобайнида ҳавонинг ўртача ҳарорати нормага яқин бўлади. (ЎзТАГ).

Редактор ўринбосари
Т. НАЖМИДДИНОВ.

РЕКЛАМА ✻ ЭЪЛОНЛАР

ЗАЁМ САҚЛОВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Омонат кассалари 1986 йил 1 июлдан бошлаб 1966 йилда чиқарилган давлат 3 процентли заёми облигацияларини алмаштиряпти ва сотиб оляпти.

Заёмлар уларнинг амалдаги қийматларига кўра 1982 йилда чиқарилган давлат ички ютуқли заёмлари облигацияларига 25, 50 ва100 сўм қийматида курс қиймати тўланмаган ҳолда алмаштирилади.

1966 йилда чиқарилган заём облигациялари эгаларига купюрлардаги тафовутга қараб 40 сўмга қадар қўшимча ҳақ тўлаш ҳуқуқи берилади.

Облигацияларни курс қийматини тўламай алмаштириш 1987 йилнинг 1 июлига қадар амалга оширилади.

Сотиб олинадиган, ютуқ чиққан ва чиқмаган облигациялар ҳақини қайтариб олиш учун уларни 1988 йилнинг 1 июлига қадар омонат кассаларига ўтказиш керак. Ана шу муддат ичида облигация эгаларининг шахсан келиб учрашиши билан омонат кассаларида сақланаётган заём облигациялари ҳам алмаштирилиши лозим.

Юқорида кўрсатилган муддат ўтиши билан облигацияларга ҳақ тўлаш ўз кучини йўқотади ва ҳақ тўлаш учун қабул қилинмайди.

Марказий омонат кассалари, шунингдек, зарур шароитга эга бўлган 1 разрядли омонат кассалари гражданлардан давлат заёмлари облигацияларини сақлаш учун қабул қилмоқда.

СССР ДАВЛАТ МЕҲНАТ ОМОНАТ КАССАЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА БОШ БОШҚАРМАСИ.

СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги қошидаги «Главсредазирсовхозстрой»га қарашли
ИЛЬИЧ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКУМИ
1986-87 ўқув йили учун
қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ

31 АВГУСТГАЧА ДАВОМ ЭТТИРАДИ

Агрономия — совхоз, колхоз, агросаноат бирлашмаларида, хўжаликлараро ва бошқа қишлоқ хўжалик ташкилотларида мутахассис ва раҳбар лавозимларида ишлаш учун агрономлар тайёрлайди;

Зоотехния—колхоз, совхоз, хўжаликлараро ва бошқа қишлоқ хўжалик ташкилотларининг чорвачилик комплексларида бошлиқ ва мутахассис вазифаларида ишлаш учун зоотехниклар тайёрлайди;

гидромелиорация — сув хўжалиги қурилиши объектларида, мелиорация системаларидан фойдаланишда, колхоз ва совхозларни сув билан таъминлашда, сув хўжалиги лойиҳа-қидирув ташкилотларида ўрта махсус маълумотга мос келадиган вазифаларда ишлаш учун техник-гидротехниклар тайёрлайди;

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоби — колхоз, совхоз, хўжаликлараро ва бошқа қишлоқ хўжалик ташкилотларида ишлаш учун бухгалтерлар тайёрлайди;

Қишлоқ хўжалигини механизациялаш — колхоз, совхоз ва бошқа қишлоқ хўжалик ташкилотларида машина-трактор паркини эксплуатация қилиш, техник қаров ва ремонт устахоналарида мудир, бўлим механиги ва бошқа вазифаларда ишлаш учун техник-механиклар тайёрлайди.

Кириш имтиҳонлари ўрта маълумотлилар учун: математика (оғзаки), **ўзбек тили ва адабиётидан** (ёзма, иншо), **8 синф ҳажмида маълумотлилар учун: математика** (оғзаки), **она тили** (ёзма, диктант).

Агрономия, зоотехния, гидромелиорация мутахассисликларига ўқувчилар имтиҳонсиз суҳбат ўтказиш тартиби билан қабул қилинади.

Қабул қилинганлар умумий асосда степендия ва ётоқхона билан таъминланадилар.

Техникум адреси: Жиззах области: Пахтакор райони, Акмал Икромов номидаги 26-совхоз маркази.

Ўзбекистон ССР
Маданият министрлиги
М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ КОНЦЕРТ-ФИЛАРМОНИЯ БИРЛАШМАСИ ТУЗИЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

халқ ва эстрада рақси балетмейстерлари, эстрада режиссёрлари, симфоник оркестр артистлари, хор артистлари, ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри артистлари, ўзбек чолғу асбоблари ансамбли артистлари, вокалчи-солистлар, чолғучи-солистлар, концертмейстер-аккомпаниаторчилар, музикашунослар, сўз санъати артистлари, концертни олиб борувчилар, эстрада-чолғу ансамбли артистлари, эстрада рақси балет артистлари, иллюзион ва оргинал жанр артистлари.

КОНКУРС МУДДАТИ — ЭЪЛОН ЧИҚҚАН КУНДАН БОШЛАБ БИР ОЙ.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин. Тошкент шаҳри, 47-алоқа бўлими, Правда Востока кўчаси, 10-уй.

●

Ўзбекистон театр жамиятининг
«САНЪАТ» ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН МАГАЗИНИ
РАҚҚОСА АЁЛЛАРНИНГ «ТИЛЛА ҚОШ»ИНИ
СОТАДИ

Баҳоси — 30 сўм.

«Тилла қош»ни пул ўтказиш йўли билан ҳамда нақд пулга сотиб олиш мумкин.

Магазин адреси: Тошкент шаҳри, Биринчи Май кўчаси, Ц-1 квартали, К-4-уй. Телефон: 33-33-11.

●

«Юбилей» марказий спорт залида
19—28 сентябрь кунлари
МОСКВА ДАВЛАТ МУЗ УСТИДА БАЛЕТИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ

Жаҳон, Европа ва Олимпиада чемпиони, СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери
Марина ЧЕРКАСОВА
РСФСРда хизмат кўрсатган артистлар
Владимир ЛУЗИН ва
Зофяр ШОКИРОВ
уч марта СССР чемпиони
Людмила БАКУНИНА
икки марта СССР чемпиони, Европа биринчилигининг бронза медали совриндори ТАТЬЯНА ВОЙТЮК ва бошқалар қатнашадилар.

Постановкачи—СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофотининг лауреати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Михаил ГОДЕНКО.

Бош дирижёр — Иосиф ПИЧХАДЗЕ.

ТОМОШАЛАР — 19, 22, 23, 24, 25, 26 сентябрь соат 20.00 да 20, 21, 27, 28 сентябрь соат 17.00 ва 20.00 да бошланади.

Билетлар «ЮБИЛЕЙ» Марказий спорт зали ва «Ўзбек-концерт» кассалари томонидан сотилади.

«Узбитхимчистка» республика саноат бирлашмаси коллективи план-иқтисод бўлими бошлиғи А. В. Раҳимовга онаси.

Иқболхон ХУЖАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА 26/VIII да **Оловли фаришта,** 27/VIII да **Жизель.**

Тингланг, томоша қилинг

26 АВГУСТ, СЕШАНБА

ТВ

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — «Ўғирланган бахт». Бадиий фильм, 1 ва 2 серия-лар. 12.05 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.10 — «Ерда, самода ва денгизда». 16.45 — «Дастхат» Адабий викторина. 17.55 — «Нега ва нима учун». 18.25 — Ҳужжатли фильм. 18.45 — «Фан ва турмуш». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Мультфильм. 19.45 — Ҳужжатли фильм. 19.55 — «Ҳушёрлик — ҳаёт нормаси». 20.25 — Рус санъати. 21.30 — «Время». 22.05 — Шахмат. Жаҳон чемпионати. 22.15 — «Ғилоф бандаси». Бадиий фильм. 23.35 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Мультфильм. 9.45 — Ўқувчиларнинг энергетика институтининг директори Ю. Н. Руденко билан учрашуви. 10.30 — «Будильник». 11.00 — «Физика ва техника». 11.30— Воронеж телевидение студиясининг программаси. 12.35 — «Шаҳар товушлари». Бадиий фильм, 1 ва 2 сериялар. 14.15 — Француз тили. 14.45 — Фильм-концерт. 15.05 — «Рус тили». 15.35 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 19.30 — Ритмик гимнастика. 20.00 — «Музикали киоск». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — «Халқаро панорама». 21.30 — «Время». 22.05 — «Бир пайтлар Калифорнияда». Телеспектакль. 23.20 — Музикали кўрсатув.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — «Пионер телетайпи». 8.10 — Телефильм. 8.20 — «Тонгги таронаalar». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Фильм-концерт. 9.00 — Телефильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Биринчи концерт». 18.45 — «Касбим — фахрим». 19.15 — Мультфильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — «Сув танқислиги сабоқлари». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Лирик концерт. 21.30 — «Время». 22.05— «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи». 23.05 — «Бугун оламда нима гап». 23.20 — Телефильм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 15.30 Москва-II. 18.00 — Телефильм. 18.25 — «Классик куй саҳифалари». 19.10 — «Қувноқ шаҳарча». 19.45 — «Болагинам». Бадиий фильм. 21.00 — «Ёнғиндан сақланинг!» 21.30 — Москва-II.

Р

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — «Қўшиғимиз сизга армуғон». 9.30 — «Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар». 12.10 — Шахмат. Жаҳон чемпионати. 12.15 — «Ишчинома». 13.00 — «Чорвадор». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — «Олти ёшдамисан? Мактабга боришинг керак!» 18.15 — «Қонун олдида ҳамма тенг». 18.30 — Болалар учун қўшиқлар. 18.40 — «Огонёк». 19.25 — «Ешлик». 20.50 — Адабий ўқиш. 21.10 — «Қишлоқ оқшомлари». 22.30 — Ҳабибий ғазаллари билан айтиладиган қўшиқлар. 23.30 — Дам олиш кенцерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-54-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.